

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Tonț Florina Daniela

Radu Elena

Chircu-Cristil Daniela Ștefania

Matemàtika, i III-to klàsa

*

Matematică, clasa a III-a

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

ANDER

I. E naturàla gina kaθar 0 k-o 10.000

1.	O kerdipen, drabaripen thaj xramosaripen e naturalone ginене kaθar 0 k-o 10.000	5
2.	I komparàcia thaj i ordonisaripen e naturalone ginене 3i kaj 10.000	6
3.	O rotisaripen e naturalone ginено ka-e dešenqo/ šelenqo/ mijao ɔrdino	8
4.	O xramosaripen e ginено e romane cifrença: I, V, X	10
5.	Rekapitulàcia	12
6.	Evaluàcia	14

II. O kidäripen thaj o tiknäripen e naturalone ginено kaθar 0 k-o 10.000 bi te nakhel pes o òrdino

1.	O kidäripen e naturalone ginено kaθar 0 k-o 10.000 bi te nakhel pes o òrdino	15
2.	O tiknäripen e naturalone ginено kaθar 0 k-o 10.000 bi te nakhel pes o òrdino	17
3.	O kidäripen e naturalone ginено kaθar 0 k-o 10.000 kana nakhel pes o òrdino	19
4.	O tiknäripen e naturalone ginено kaθar 0 k-o 10.000 kana nakhel pes o òrdino	21
5.	O arakhipen e biprinžarde termenosqo	23
6.	Rekapitulàcia	24
7.	Evaluàcia	27

III. O butvaripen e naturalone ginено save si maškar o 0 thaj 10.000

1.	O butvaripen e naturalone ginено. E butvaripnasqe proprietete	28
2.	O butvaripen kana jekh andar o gin si jekh sùma vaj jekh diferènca	30
3.	O butvaripen e 10-eça vaj 100-aça	32
4.	O butvaripen kana jekh andar e faktorură si xramosardo duje cifrença	33
5.	O butvaripen kana jekh andar e faktorură si xramosardo trine cifrença	35
6.	I òrdina vaś e operaciengo keripen	37
7.	Rekapitulàcia	38
8.	Evaluàcia	40

IV. O xulavipen e naturalone ginено save si maškar o 0 thaj 100

1.	O xulavipen andar palemkerde tiknärimata	42
2.	O xulavipen – i operacia boldini e butvaripnasqi	44
3.	O xulavipen k-o 2 thaj k-o 3	46
4.	O xulavipen k-o 4 thaj k-o 5	48
5.	O xulavipen k-o 6 thaj k-o 7	50
6.	O xulavipen k-o 8 thaj k-o 9	52
7.	Speċiālo kēzură vaś o xulavipen	54
8.	O butvaripen jekhe sumaqo /diferenciaqo jekhe gineča kerdo andar jekh cīfra	56
9.	I òrdina vaś e operaciengo keripen	58
10.	O arakhipen e biprinžarde termenosqo	60
11.	Rekapitulàcia	62
12.	Evaluàcia	64

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

V. O rezolvisaripen le problemenqo

1. I òrdina vaš e operacienqo keripen thaj o labăripen e parantezenqo	66
2. Problème save rezolvisaren pen štare operaciença	68
3. I metòda e grafikane reprezentaciaqo	70
4. O organizisaripen e datenqo and-o tabèlo thaj i grafikani reprezentàcia	72
5. Rekapitulàcia	74
6. Evaluàcia	76

VI. Fràkcie telunitàro thaj ekiunitàro e numitoroça/ anavärneça maj tikno vaj egàlo e 10-eça

1. O xulavipen e jekhipnasqo/ savorresqo	78
2. Fràkcie: anavärno/ numitòro thaj ginavno	79
3. I komparàcia jekhe frakciaqi	81
4. I komparàcia thaj o thovipen e frakcienqo kaj sajkh anavärno/ numitòro	83
5. Rekapitulàcia	85
6. Evaluàcia	87

VII. Geometrikane intuitivo elemèntură

1. O thanäripen jekhe butäqo/ objektosqo	89
2. Pùnkтурă vi lìnie	90
3. I rotali lìnia. I chindi lìnia	91
4. Ùngiură	92
5. Poligònură	93
6. O starigalo thaj o vortiglo/ dreptungio	95
7. Triànglo thaj o truj	96
8. Simetriaqi àksa	98
9. O perimètro	99
10. Geometrikane kòrpură	100
11. Rekapitulàcia	102
12. Evaluàcia	104

VIII. Unitète thaj instrumèntură vaš o mapipen

1. Mapipnasqe unitète vaš o lunžipen. E metrosqe telmultiplură vi multiplură	106
2. Mapipnasqe unitète vaš o volùmo e likidurenqo. E litrosqe telmultiplură vi multiplură ...	108
3. Mapipnasqe unitète vaš e korpurenqo pharipen	110
4. Mapipnasqe unitète vaš o vaxt	112
5. Mapipnasqe unitète vaš e love	114
6. Rekapitulàcia	116
7. Evaluàcia	119

IX. Palutni rekapitulàcia

1. E naturàlo gina: drabaripen, xramosaripen, keripen, komparàcia, ordonisaripen, opreteläripen/ aproksimàcia	121
2. Operàcie e naturalone ginença	123
3. Problème save rezolvisaren pen štare operaciença	125
4. Problème save rezolvisaren e grafikane metodaça	127
5. Geometrikane problème	129
6. Mapipnasqe unitète vaš e love	131
7. Rekapitulàcia k-o agor	133

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale

2014-2020

SPECIFIKANE KOMPETÈNCE

1. Identificarea unor relații / regularități din mediul apropiat

- 1.1. Observarea unor modele / regularități din cotidian, pentru crearea de raționamente proprii
- 1.2. Aplicarea unei reguli pentru continuarea unor modele repetitive

2. Utilizarea numerelor în calcule

- 2.1. Recunoașterea numerelor naturale din concentrul 0- 10 000 și a fracțiilor subunitare sau echiunitare, cu numitori mai mici sau egali cu 10
- 2.2. Compararea numerelor naturale în concentrul 0 – 10 000, respectiv a fracțiilor subunitare sau echiunitare care au același numitor, mai mic sau egal cu 10
- 2.3. Ordonarea numerelor naturale în concentrul 0 – 10 000 și respectiv a fracțiilor subunitare sau echiunitare care au același numitor, mai mic sau egal cu 10
- 2.4. Efectuarea de adunări și scăderi de numere naturale în concentrul 0 - 10 000 sau cu fracții cu același numitor
- 2.5. Efectuarea de înmulțiri de numere în concentrul 0 - 10 000 și de împărțiri folosind tabla înmulțirii, respectiv tabla împărțirii

3. Explorarea caracteristicilor geometrice ale unor obiecte localizate în mediul apropiat

- 3.1. Localizarea unor obiecte în spațiu și în reprezentări, în situații familiare
- 3.2. Explorarea caracteristicilor simple ale figurilor și corpurilor geometrice în contexte familiare

4. Utilizarea unor etaloane convenționale pentru măsurări și estimări

- 4.1. Utilizarea unor instrumente și unități de măsură standardizate, în situații concrete
- 4.2. Operarea cu unități de măsură standardizate, fără transformări

5. Rezolvarea de probleme în situații familiare

- 5.1. Utilizarea terminologiei specifice și a unor simboluri matematice în rezolvarea și/sau compunerea de probleme cu raționamente simple
- 5.2. Înregistrarea în tabele a unor date observate din cotidian
- 5.3. Rezolvarea de probleme cu operațiile aritmetice studiate, în concentrul 0 - 10 000

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

E siklāripnasqi unitèta: E naturàla gina kaθar 0 k-o 10 000

I lèkcia: O kerdipen, drabaripen thaj xramosaripen e naturalone gineneq kaθar 0 k-o 10 000

Specifikane kompetènce: 2.1., 2.3., 2.4.

Butăqi fişa

1. Xramosar and-e palutne tabèlură e gina: 4 835, 1 203, 6 000, 8 020, 7 002, 5 369.

Mijenqi klàša			Jekhimateñqi klàša		
ś.	d.	j.	ś.	d.	j.

Mijenqi klàša			Jekhimateñqi klàša		
S.	Z.	U.	S.	Z.	U.

2. Xramosar e dine gina:

a) cifrencia:

oxto mja oxto trin mja duj šela panžvardes

b) grafemência:

1 507 4 213

7 000 9 503

2 018 6 207

3. Arakh i règula thaj pher svàko rèndo štar trebutne ginença!

3 245, 3 255, , , ,

1 516, 1 508,,,,,

4 536, 4 736, , , ,

3 499, 5 499,

4. Xramosar o palutno thaj o anglutno e ginene:

2,700		6,000	
-------	--	-------	--

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

E siklăripnasqi unitèta: E naturàla gina kaθar 0 k-o 10 000

I lèkcia: I komparàcia thaj i ordonisaripen e naturalone ginenqe ȝi kaj 10 000

Specifikane kompetènce: 2.1., 2.3., 2.4.

Butăqi fiša

1. Del pes e gina: 3 900, 2 457, 7 998, 1 201, 9 003, 5 560.

a) Xulav e gina and-e mja, šelimata, deša thaj jekhimata;

.....

b) Xramosar kadala gina and-i tiknederikani òrdina (kaθar o maj baro ka-o maj tikno):

.....

c) Alosar thaj xramosar e gina kaj si len ȝuto

.....

2. Del pes e gina: 967, 6 894, 2 407, 1 126, 8 070.

a) Xramosar kadala gina and-i barărikani òrdina (kaθar o maj tikno ka-o maj baro):

.....

b) Xramosar kadala gina and-i tiknederikani òrdina (kaθar o maj baro ka-o maj tikno):

.....

c) Xramosar o palutno thaj o anglutno e palutipnasqe dino gin:

.....

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

3. Xramosar Ć, kana i relacia si čaci thaj N, kana na si čaci:

$$3\ 021 < 3\ 120$$

	6\ 314 \geq 6\ 424
	1\ 398 \leq 2\ 180
	5\ 625 > 5\ 652

$$2\ 425 < 2\ 324$$

$$8\ 512 = 8\ 512$$

4. Alosar o trebutno sèmno! <, =, > .

$$5\ 025 \square 5\ 025$$

$$7\ 260 \square 8\ 537$$

$$4\ 564 \square 3\ 876$$

$$9\ 241 \square 3\ 105$$

$$2\ 087 \square 1\ 986$$

$$4\ 245 \square 4\ 254$$

$$8\ 453 \square 5\ 769$$

$$3\ 018 \square 3\ 018$$

5. Pher svàko rèndo trin trebutne ginença!

a) 4 448 4 450 4 452

b) 7 330 7 325 7 320

c) 1100 1200 1300

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

E siklăripnasqi unitèta: E naturàla gina kaθar 0 k-o 10 000

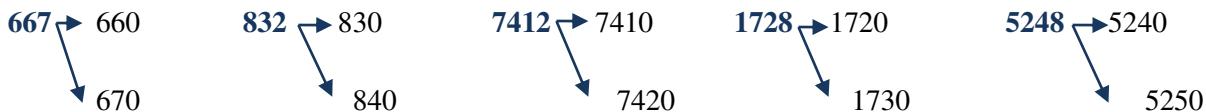
I lèkcia: O rotisaripen e naturalone ginenco ka-e dešenqo/ selenqo/ mijaco òrdino

Specifikane kompetènce: 2.1., 2.3., 2.4.

Butăqi fişa

1. Trujar o trebutno gin palal kerdän o pašaripen:

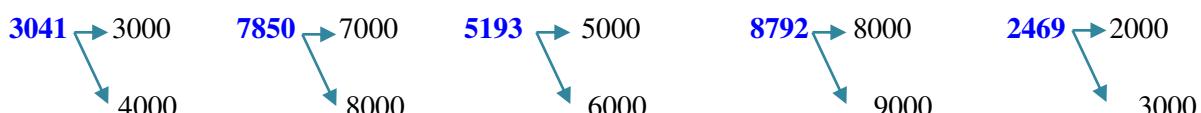
a) k-e deša

b) k-e šela

c) k-e mja

2. Xramosar Ć (kana si čáces) vaš N (kana na si čáces) kadalenqe palutne pašarimata:

$$2\ 314 \longrightarrow 3\ 000 \boxed{}$$

$$2\ 758 \longrightarrow 2\ 750 \boxed{}$$

$$4\ 130 \longrightarrow 4\ 100 \boxed{}$$

$$9\ 428 \longrightarrow 9\ 000 \boxed{}$$

$$7\ 614 \longrightarrow 7\ 600 \boxed{}$$

$$3\ 612 \longrightarrow 3\ 620 \boxed{}$$

$$7\ 614 \longrightarrow 7\ 000 \boxed{}$$

$$5\ 564 \longrightarrow 6\ 000 \boxed{}$$

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

3. Cirde jekh lìnia telal e gina save si mai paše kaΘar:

$$7\,200 \longrightarrow 7\,230; \quad 7\,290; \quad 7\,247; \quad 7\,198; \quad 7\,110; \quad 7\,267.$$

9 000 → 9 010; 9 400; 8 435; 9 637; 9 258; 8 936.

4. Pašar k-o dešimata òrdino e žute gina thaj k-o šeläqo òrdino bijute gina: 2 762, 9 387, 5 086, 2 593, 9 111, 3 489, 8 928, 5 614.

5. Xramosar po duj gina maj bare sar 748, kerde andar 4 gina, inkerindoj:

- a) mjaqe gina c) dešenqe gina

b) šelenqe gina d) jekhimatenqe gina

UNIUNEA EUROPEANĂ

E siklăripnasqi unitèta: E naturàla gina kaθar 0 k-o 10 000

I lèkcia: O xramosaripen e ginenco e romane cifrença: I, V, X

Specifikane kompetènse: 2.1., 2.2., 2.4.

Butăqi fişa

1. Dikh o xramosaripen arabikane cifrença thaj române cifrença!

1 = I	6 = VI	11 = XI	16 = XVI	21 = XXI	26 = XXVI
2 = II	7 = VII	12 = XII	17 = XVII	22 = XXII	27 = XXVII
3 = III	8 = VIII	13 = XIII	18 = XVIII	23 = XXII	28 = XXVIII
4 = IV	9 = IX	14 = XIV	19 = XIX	24 = XXIV	29 = XXIX
5 = V	10 = X	15 = XV	20 = XX	25 = XXV	30 = XXX

2. Arakh e perutne gina:

..... XIX II VII
..... VI VI III
..... VIII X XI
..... XVIII XIV XV
..... XXII XIX IX
..... XXVI XXIII XX
..... XVIII XXVII XI

3. Rangär e bijute gina.

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	XVII	XVIII	XIX	XX
XXI	XXII	XXIII	XXIV	XXV	XXVI	XXVII	XXVIII	XXIX	XXX

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

4. Maj xramosar p-o svàko rèndo inkä 5 gina.

V, VI, VII , , , ,

XXI, XXII, XXIII , , , ,

XVI, XVII, XVIII , , , ,

5. Xramosar e gina kaθar 0 k-o 30, romane cifrença thaj rangär e ȝute gina.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

11	12	13	15	15	16	17	18	19	20

21	22	23	24	25	26	27	28	29	30

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

E siklāriipnasqi unitèta: E naturàla gina kaθar 0 k-o 10 000

I lèkcia: Rekapitulàcia

Specifikane kompetènce: 2.1., 2.3., 2.4.

Rekapitulàcia

1. Xramosar:

a) Grafemènça e gina:

10 000 →

8750 →

5416 →

b) Cifrença e gina:

śtar mja śtarvardeś thaj efta

duj mja trin šela dešušov
.....

pan3 mja dešupan3

2. Xramosar e perutne e avutne ginene:

2 349 6 000 920

	5 590	
	4 100	
	7 999	

3. Xramosar e 3ute gina and-i barärikani òrdina thaj e biçute gina and-i tiknederikani òrdina: 7 706, 2 862, 1 953, 5 000, 1 119, 9 877, 3 003, 10 000.

4. Xramosar:

a) O palutno e ginene:

o anglutno e ginенqe:

3 825:

9 879:

5 827:

6 000:

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

b) E perutne e ginene:

_____ 8 000 _____
_____ 7 999 _____

$$\begin{array}{r} \underline{\hspace{2cm}} 5\,431 \underline{\hspace{2cm}} \\ \underline{\hspace{2cm}} 1\,000 \underline{\hspace{2cm}} \end{array}$$

5. Xulav e gina and-e mja, šela, deša thaj jekhipen:

$$4\ 194 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$5\ 355 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$8\ 104 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$9\,999 = \underline{\hspace{2cm}}$$

6. Xramosar:

a) române cifrăea: 23 -; 19 -; 34 -

b) àrabe cifreça: XII -; XXVIII -; XXXIX -

7. Xramosar àrabe cifrença, palal alosar o trebutno sèmno! <, =, >.

.....

XIV XV XXXIII XXXII XXXVIII XXXV

..... , ,,

UNIUNEA EUROPEANĂ

E siklăripnasqi unitèta: E naturàla gina kaθar 0 k-o 10 000

I lèkcia: Evaluàcia

Specifikane kompetènce: 2.1., 2.3., 2.4.

Evaluàcia

1. Alosar o čáco enùnco:

And-o gin 5 276,

E maj baro bižuto gin si:

☐ 5 si o gin e dešenqe	☐ 7 000
☐ 6 si o gin e jekhipenqe	☐ 7 759
☐ 2 si o gin e mijenqe	☐ 7 777
☐ 7 si o gin e šelenqe	☐ 7 783

2. Pher o tabèlo, respektisarindoj e mangimata:

E ginenquo cifre	O maj tikno žuto gin	O maj tikno bižuto gin	O maj baro žuto gin	O maj baro bižuto gin
7, 9, 3, 8				
1, 0, 6, 4				
5, 2, 1, 7				

3. Ka-o jekh sportívo kompetícia, e čhave lin e punktură andar o tabèlo. Dikh o tabèlo thaj ker e mangimata:

Anava	Ioana	Cosmin	Marcela	Diana	Mircea
Punktàžo	2841	4260	3857	4008	3807

a) Xramosar e anava e čhavenqe save line.

Žuto punktàžo

bižuto punktàžo

b) Xramosar e čhavenqe anava and-i tiknederikani òrdina.

c) Paśar k-o šelenquo òrdino e gina 4 260, 3 857 și 2 841.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

E siklăripnasqi unitèta: E siklăripnasqi unitéta: O kidăripen thaj o tiknăripen e naturalone ginenqo kaθar 0 k-o 10.000

I lèkcia: O kidäripen e naturalone ginenco kaθar 0 k-o 10.000 bi te nakhel pes o òrdino

Specifikane kompetènce: 2.1., 2.3., 2.4.

Butăqi fişa

1. Ginav:

$$\begin{array}{r}
 7\ 168 + \\
 \underline{830} \\
 \hline
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{r}
 2\ 341 + \\
 \underline{6\ 047} \\
 \hline
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{r}
 2\ 475 + \\
 \underline{3\ 324} \\
 \hline
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{r}
 3\ 543 + \\
 \underline{6\ 355} \\
 \hline
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{r}
 3\ 046 + \\
 \underline{2\ 941} \\
 \hline
 \end{array}$$

2. Pher o tabèlo:

tèrmeno	6 723		2 022		5 679	
tèrmeno		1 282		3 000		5 000
sùma	9 898	9 394	6 066	8 000	8 979	10 000

3. Xramosar e gina **2 354** maj bare sar: 234, 3 021, 1 433, 5 045, 7 023, 4 302.

4. Kidăr o gin 3 761 k-o amboldino e ginesqo 3 014.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

5. K-o magazino si 3 223 čiocolàte thaj 1 472 napolitane. Kazom čiocolàte thaj napolitane sine k-o magazino?

6. Xramosar e gina 222, 444, 666, 888 sar sùma duje naturalone gina xramosarde idèntiko cífre.

7. O jekhto tèrmeno e kidäripnasqo si 2 543 thaj o dujto si maj baro 3 123 - eça. Ginav i sùma.

8. And-i jekh bar sine 250 garoafè, 325 lalèle thaј 2 324 trandafirură. Sode luludă sine and-i bar?

Rezolvvisaripen:

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

E sikläripnasqi unitèta: O kidäripen thaj o tiknäripen e naturalone ginenqo kaθar 0 k-o 10.000

I lèkcia: O tiknăripen E naturàla gina kaθar 0 k-o 10 000 bi te nakhel pes o òrdino

Specifikane kompetènse: 2.2., 2.3., 2.4.

Butăqi fişa

1. Ginav:

2 968 -	9 349 -	6 475 -	7 543 -	4 546 -
330	<u>4 047</u>	<u>3 324</u>	<u>6 341</u>	<u>3 241</u>

2. Pher o tabèlo:

Tiknederider	8 754		7 467		8 985	6 543
o tikneder	4 532	1 457		1 578		3 000
i diferència		6 431	3 352	5 311	6 550	

3. Xramosar e gina 3140-eċċa maj tikne sar: 5 312, 4 611, 3 263, 4 442, 5 656, 7 359.

4. Arakh:

a) i diferència andar 8 934 thaj anglutno ginesqo 3 412 :

www.nature.com/scientificreports/

b) o tikneder, zanindoj ke o tiknederider si 5 686 thaj i diferènca si 4 232 :

c) o gin 1 310-eça maj tikno sar e maj baro gin xramosardo štartone vverutne čifre :

[Home](#) | [About Us](#) | [Services](#) | [Contact Us](#)

UNIUNEA EUROPEANĂ

d) o tiknederider, zanindoj ke o tikneder si 4 012 thaj i diferènca si 3 367 :

ANSWER

5. Xramosar o gin 2 642 sar diferènca e dujenqe 3ute gina:

6. Ginav, respektisarindoj i òrdina operaciencie:

$$2\,765 + 4\,031 - 2\,463 + 1\,000 =$$

二

-

-

6. Andar 6 258 manre, dinäs pes k-o iekh magazino 3 124 manre thai avereste 2 022 manre.

Kozom manre maj si?

Rezolvárisáripen:

8. And-i jekh färma sine 1596 bale, 1 272 guruvnă thaj bakră 435-eça maj cüra/ zala sar si bale.

Kozom bale sine k-i färma? Sodeça si mai baro o gin e guruvnänqe sar e bakränqe?

Rezolvácia ripen:

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

E siklăripnasqi unitèta: O kidăripen thaj o tiknăripen e naturalone ginenco kaθar 0 k-o 10.000

I lèkcia: O kidăripen e naturalone ginenco kaθar 0 k-o 10.000 kana nakhel pes o òrdino

Specifikane kompetènce: 2.3., 2.4., 3.2.

Butăqi fiša

1. Ginav:

2457+	2 635+	2 479+	6 235+	3 842+	6 789+	5 426+	9 289+	6 293+
<u>1239</u>	<u>4 082</u>	<u>3 386</u>	<u>1 923</u>	<u>1 988</u>	<u>2 431</u>	<u>973</u>	<u>910</u>	<u>1 906</u>

2. Ginav:

- a) $999 + 454 + 101 + 546 =$
- b) $743 + 874 + 257 + 126 =$
- c) $998 + 2\ 899 + 1\ 002 + 1\ 101 =$
- d) $5\ 555 + 299 + 1\ 445 + 126 =$

3. Arakh e gina 2 645-eça maj bare sar: 3 876; 589; 5 095; 1 998; 7 384.

4. Barär 3 168-eça dujvarno e ginesqo 987.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

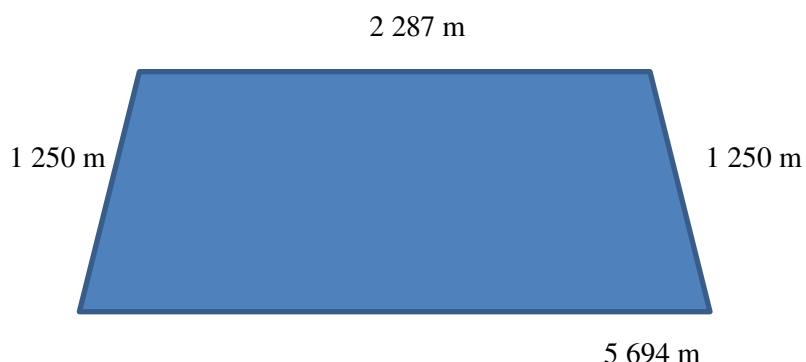
5. Pher o tabèlo:

Tèrmeno	2 525	3 869	4 287	5 874
Tèrmeno	6 397	2 453	3 829	1 638
Sùma				

6. K-o jekh matemàtikano konkùrso o Andrei lăs 1 250 pùntură, i Diana 1 896 pùntură thaj o Cornel 2 471 pùntură. Kozom pùntură line e čhave khethanes?

Rezolvvisaripen:

7. Jekh than sar si and-o čitro trebul trujalno jekhe bareča. Arakh i lunžipen e baresqe.

Rezolvácia ripen:

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

4. Godisarav man k-o jekh gin, kindārav les 1 500 thaj del man 5 278. So gin godisardööm man?

5. Jekh dikcionàri sas bikindo and-o jekh óhon and-ël 1 854 ekzemplàră thaj and-o palutno óhon bikinde pen 875 ekzemplàră maj círa/zalaga. Kozom ekzemplàră bikinde pen and-ël duj óhona khethanes?

Rezolvistaripen:

6. Ginav thaj xramosar and-o than e čítresqe o trebutno gin:

$1\,634 + 2\,457 =$

$$\text{---} \quad - 2,548 =$$

A yellow duckling and a black rooster standing side-by-side, followed by a plus sign and an equals sign with a question mark.

UNIUNEA EUROPEANĂ

E siklăripnasqi unitèta: O kidăripen thaj o tiknăripen e naturalone ginenqo kaθar 0 k-o 10.000

I lèkcia: Rekapitulàcia

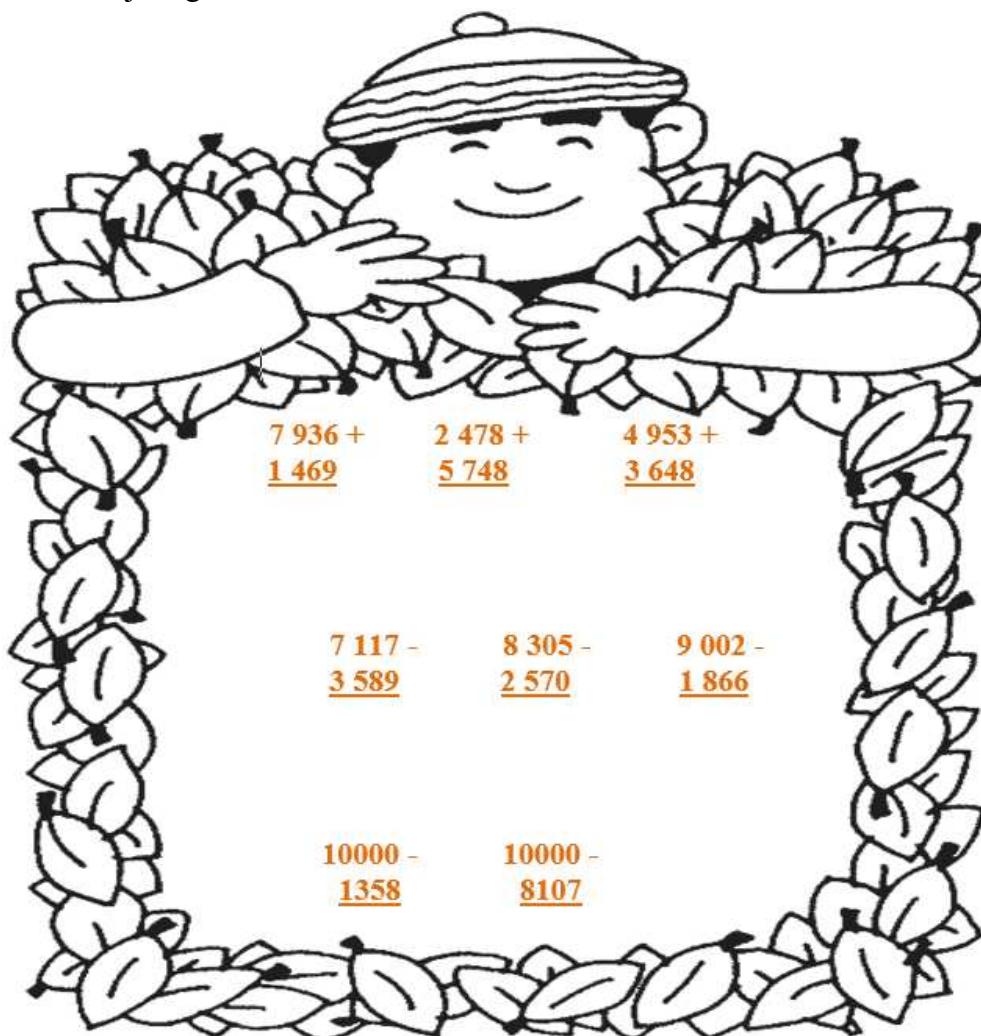
Specifikane kompetènse: 2.3., 2.4., 2.5.

Rekapitulàcia

1. Ginav:

$$\begin{array}{r} 3241 + \\ \underline{5339} \end{array} \quad \begin{array}{r} 7965 - \\ \underline{4018} \end{array} \quad \begin{array}{r} 1897 + \\ \underline{3106} \end{array} \quad \begin{array}{r} 8365 - \\ \underline{4584} \end{array} \quad \begin{array}{r} 3458 + \\ \underline{2437} \end{array}$$

2. Ginav thaj rangär:

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

3. Kide sar trebal:

$$\begin{array}{r} 4\ 726 \\ + 1\ 284 \\ \hline 2\ 654 \\ + 2\ 586 \\ \hline 366 \\ + 3\ 633 \\ \hline 925 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5\ 240 \\ 5\ 924 \\ \hline 6\ 010 \end{array}$$

4. Pher o rèndo:

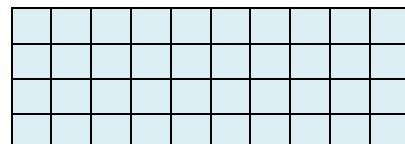
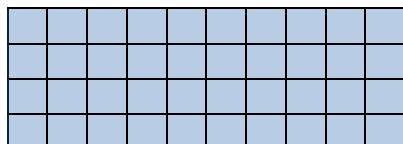
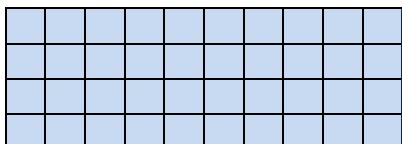
$$\begin{array}{ccccccc} & + 1\ 052 & & + 2\ 861 & & - 2\ 969 & \\ 1268 & \longrightarrow & \boxed{} & \longrightarrow & \boxed{} & \longrightarrow & \boxed{} \end{array}$$

5. Arakh o biprinzardo gin:

$$a + 3\ 455 = 7\ 100$$

$$6\ 423 - a = 2\ 731$$

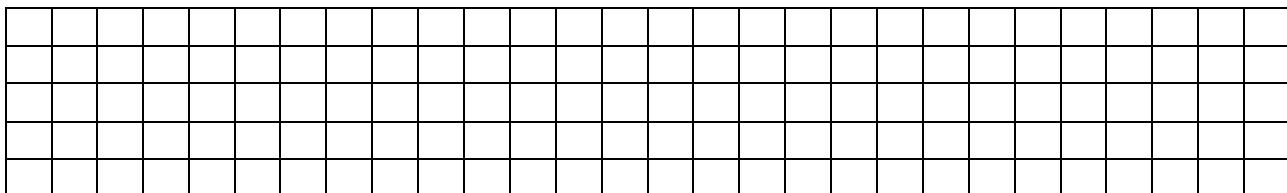
$$a - 3\ 717 = 4\ 930$$

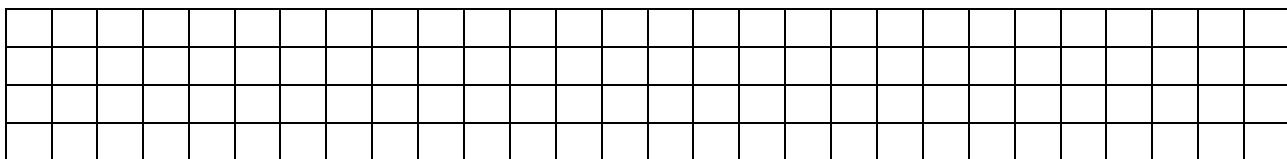
6. Pher o tabèlo e trebutne ginença:

Tèrmen	2 368	2 538		1 647	1 054		1 579	7 412	3 214
Tèrmen			3 849			1 269			
Sùma	7 217	4 116	8 223	6 050	3 018	3 047	2 189	9 000	6 720

7. K-i jekh kofeteria andine pen 1 210 mariklă, tòrtură 1 234-eça maj but thaj gudle manrorre 971-eça maj cïra/zalaga sar tòrtură. Kozom si khethanes?

8. Arakh e gina a, b, c, 3anindoj ke $a = b + c$, $b = c - 3\ 428$ thaj $6\ 849 - c = 758$.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

9. Kon kerdăs e ivendesqe manuś? Xramosar kadala gina and-i barărikani òrdina (kaθar o maj tikno ka-o maj baro):

5

4

3

2

1

Marian

$$\underline{\quad} + 1117 = 2645$$

Niku

$$3\,708 + \underline{\quad} = 4\,318$$

Alina

$$4\,948 - \underline{\quad} = 2\,850$$

Markela

$$5\,795 - \underline{\quad} = 1\,040$$

Anika

$$1\,248 + \underline{\quad} = 3\,856$$

UNIUNEA EUROPEANĂ

E siklăripnasqi unitèta: O butvaripen e naturalone ginenco save si maškar o 0 thaj 10 000

I lèkcia: O butvaripen e naturalone ginenco. E butvaripnasqe proprietète

Specifikane kompetène: 2.5., 5.1., 5.3.

Butăqi fişa

1. Xramosar e jekh palal averende kidăripen sar butvaripen.

$$2 + 2 + 2 + 2 + 2 = \underline{\quad} \times 2$$

$$4 + 4 + 4 + 4 + 4 = 5 \times \underline{\quad}$$

$$7 + 7 + 7 + 7 + 7 = \underline{\quad} \times \underline{\quad}$$

$$9 + 9 = \underline{\quad} \times \underline{\quad}$$

$$5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 = \underline{\quad} \times \underline{\quad}$$

$$8 + 8 + 8 + 8 = \underline{\quad} \times \underline{\quad}$$

2. Cîrde jekh lînia maškar i butvaripnasqi operacia thaj o kidăripen sar trebul.

$$9 \times 5$$

$$8 + 8 + 8$$

$$3 \times 7$$

$$6 + 6 + 6 + 6$$

$$6 \times 4$$

$$9 + 9 + 9 + 9 + 9$$

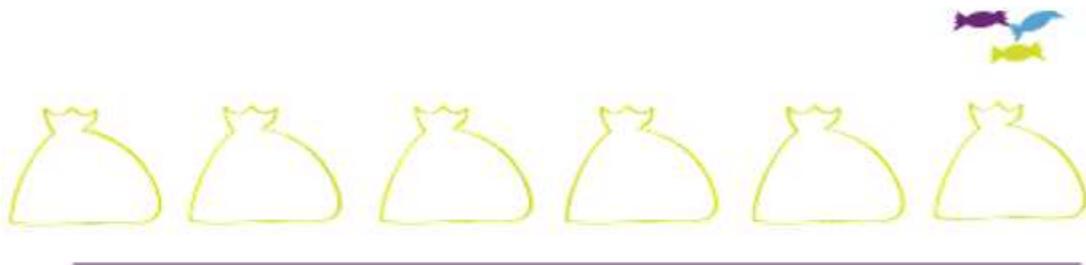
$$8 \times 3$$

$$3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3$$

2. I Iòana si lan štar gonorre gudlimatença. Svako gonorro și pherdi šovença gudlimata. Rangăr e gudlimata and-e svako gonorro. Kozom gudlimata si lan Iòana?

3. O Tòma si les šov gonorre gudlimatença. Rangăr and-o svako gonorro. Kozom de but gudlimata si le Tomas?

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

4. Pher o nanaipen faktoro, te ovel tut ćaće relacie:

$$2 \times 4 \times 5 = \dots \times 8$$

$$4 \times 2 \times 5 = 8 \times \dots$$

$$3 \times 2 \times 3 = 9 \times \dots$$

$$2 \times 2 \times 2 \times 4 = \dots \times 4$$

$$3 \times 2 \times 0 \times 5 = 6 \times \dots$$

$$5 \times 3 \times 2 \times 1 = 5 \times \dots$$

5. Dikh e barbaripen thaj notisar Ć (kana si ćaće) vaś N (kana na si ćaće):

$$1 \times 24 = 1 \times 6 \times 4 \times 1 \quad \boxed{}$$

$$3 \times 2 \times 2 \times 1 = 1 \times 12 \quad \boxed{}$$

$$6 \times 3 \times = 9 \times 2 \quad \boxed{}$$

6. Ginav:

$$7 \times 4 = \underline{\hspace{1cm}}$$

$$5 \times 8 = \underline{\hspace{1cm}}$$

$$6 \times 3 = \underline{\hspace{1cm}}$$

$$8 \times 2 \times 3 = \underline{\hspace{1cm}}$$

$$9 \times 0 = \underline{\hspace{1cm}}$$

$$6 \times 8 = \underline{\hspace{1cm}}$$

$$9 \times 7 = \underline{\hspace{1cm}}$$

$$5 \times 5 \times 0 = \underline{\hspace{1cm}}$$

7. Palal so kerdän e butvārimata, rangär o kameleōno, labārindoj savo si xramosardo telal svako angledinipen.

The illustration shows a chameleon's body divided into segments, each containing a different multiplication problem. The problems are:

- $9 \times 2 = \underline{\hspace{1cm}}$ (labeled Gàlbeno)
- $7 \times 7 = \underline{\hspace{1cm}}$ (labeled Albastro)
- $3 \times 8 = \underline{\hspace{1cm}}$ (labeled Zèleno)
- $4 \times 3 = \underline{\hspace{1cm}}$ (labeled Zèleno)
- $2 \times 7 = \underline{\hspace{1cm}}$ (labeled Maró)
- $7 \times 6 = \underline{\hspace{1cm}}$ (labeled Rançalo)
- $8 \times 6 = \underline{\hspace{1cm}}$ (labeled Maró)
- $3 \times 9 = \underline{\hspace{1cm}}$ (labeled Rançalo)

UNIUNEA EUROPEANĂ

E siklärípnaqsi unitéta: O butvaripen e naturalone ginenco save si maškar o 0 thaj 10 000

I lèkcia: O butvaripen kana jekh andar o gin si jekh sùma vaj jekh diferènca

Specifikane kompetènse: 2.5., 5.1., 5.3.

Butăqi fişa

1. Ginav palal o modèlo:

$$\begin{aligned}
 4 \times (5 + 9) &= 4 \times 5 + 4 \times 9 \\
 &= 20 + 36 \\
 &\equiv 56
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 6 \times (3 + 7) &= \dots \\ &= \dots \\ &= \dots \end{aligned}$$

$$8 \times (36 - 28) = \dots$$
$$= \dots$$

$$(9 + 4) \times 2 = \dots$$
$$= \dots$$
$$\equiv \dots$$

$$(97 - 89) \times 7 = \dots$$

$= \dots$

2. Ginav and-e duj čhanda:

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

3. K-o produso e ginenqe 5 thaj 9 thov o trinvarno e ginenqo 7.

4. Godisarav man k-e jekh gin, thovav o produso e ginене 8 thaj 6 thaj del man 300.

Savo gin godisarav man?

5. I Marína kindäs 7 garoàfe e 6 lèvurä p-o kotor thaj o trandafirurä e 9 lèvurä p-o kotor. Kozom lèvurä pokindäs p-ël luludä? (Rezolvisar and-ël duj čhanda!)

6 lèvură **6 lèvură** **6 lèvură** **6 lèvură** **6 lèvură** **6 lèvură** **6 lèvură**

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

E siklăripnasqi unitèta: O butvaripen e naturalone ginenco save si maškar o 0 thaj 10 000

I lèkcia: O butvaripen kana jekh andar e faktorură si xramosardo duje cifrença

Specifikane kompetène: 2.5., 5.1., 5.3.

Butăqi fişa

1. Ginav:

$$34 \times 2 =$$

$$3 \times 14 =$$

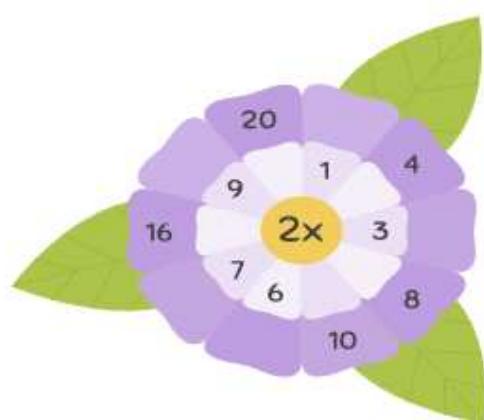
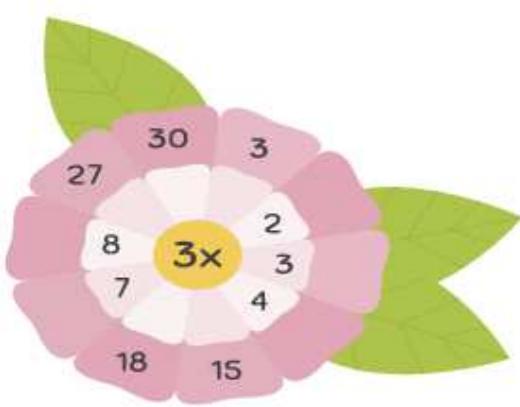
$$5 \times 11 =$$

$$32 \times 3 =$$

$$13 \times 3 =$$

$$12 \times 4 =$$

2. Pher e petàle:

3. Pher o palutno tåbelo:

x	3	8	12	32	22	33	23
3							
4							

4. K-o produso 4 vi 21 thov e ginavenqe produso 3 vi 13.

5. Ginav palal o modèlo:

	4	x	2	4	=	4	X	(2	0	+	4)			5	x	8	0	=			
					=	4	x	2	0	+	4	x	4								=		
					=	8	0	+	1	6											=		
					=	9	6														=		

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

6. Ker o ginavipen:

67 x
4

48 x
6

73 x
8

77 x
5

96 x
7

47 x
4

56 x
8

79 x
5

85 x

96 x
4

67 x
9

38 x
3

7. Arakh:

- a) K-o produso e ginenqe 7 vi 87 thov o produso e ginenqe 96 vi 4.

b) Sodeça si mai baro o produso e ginenge 8 vi 65 sar o produso e ginenge 5 vi 36?

c) Kidär o trinvarno e ginesqo 67 o dujvarno e ginesqo 38.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

E siklärípñasqi unitéta: O butvaripen e naturalone ginenqo save si maškar o 0 thaj 10 000

I lèkcia: O butvaripen kana jekh andar e faktorură si xramosardo trine cifrena

Specifikane kompetènce: 2.5., 5.1., 5.3.

Butăqi fişa

1. Ginav:

7	9	x
	3	

	5	0	8	x
				7

3	6	2	x
		2	1

2. Ginav:

$$\begin{array}{r} 34 \\ \times 8 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 56x \\ \underline{-7} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 183 \times \\ \hline 9 \end{array}$$

123 x
—
4

$$\begin{array}{r} 567 \times \\ 2 \end{array}$$

739 x

$$\begin{array}{r} 659 \\ \times 5 \\ \hline \end{array}$$

3. Bikomponisar o faktoro xramosardo trine ĉifreca and-i sūma trine termenură thaj palem ginav:

4. Pher o tabèlo:

x	234	679	305
6			
4			
7			

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

5.K-i jekh librarìa si 1 000 lila, 143 si poeziendar lila, paramiċădar lila 5 var maj but, vaś rangärdimadar lila so maj ačchie. Sode lila rangärdimadar lila si?

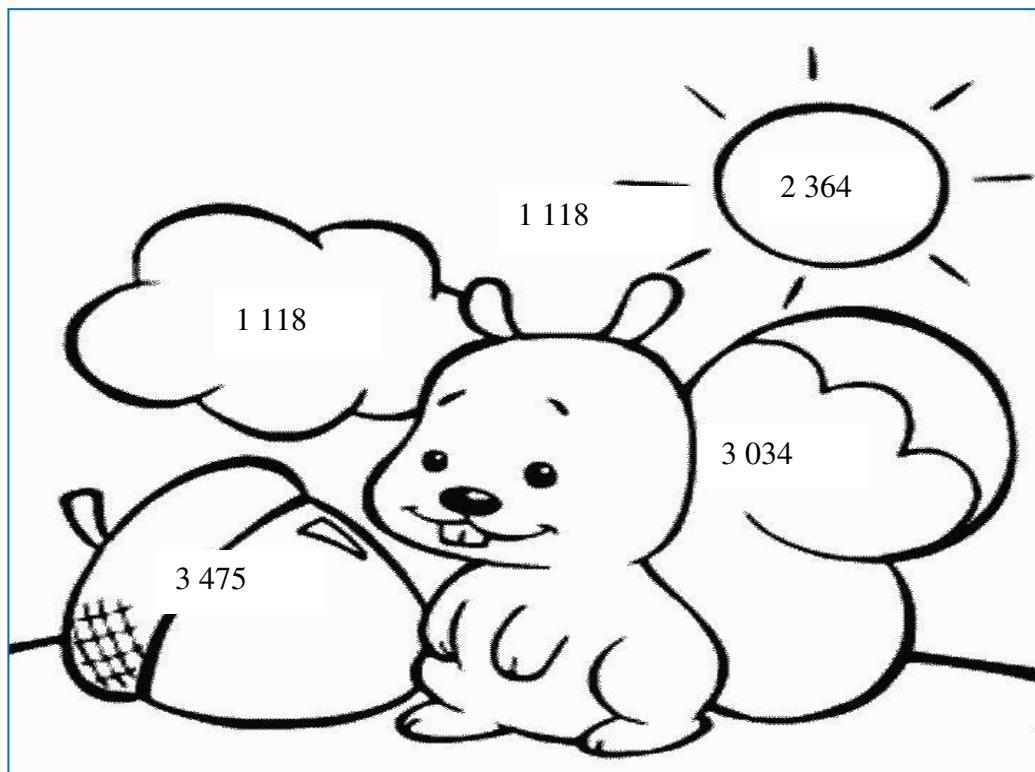
6.Ker ēl bută thaj arakh o simbolo e rangardimadar! Rangär respektisarindoj o mangimos!

$$4\,009 - 235 \times 7 = \underline{\hspace{10cm}} \quad (\text{galbeno/ žiltos})$$

$$234 \times 7 - 104 \times 5 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$2\,066 - 23 \times 4 + 106 \times 10 = \underline{\hspace{2cm}} \quad (\text{bordo})$$

$$3\,009 + 134 \times 5 - 34 \times 6 = \underline{\hspace{2cm}} \quad (\text{maro})$$

UNIUNEA EUROPEANĂ

E siklärípnašqi unitéta: O butvaripen e naturalone ginenqo save si maškar o 0 thaj 10 000

I lèkcia: I òrdina vaś e operacienqo keripen

Specifikane kompetènce: 2.5., 5.1., 5.3.

Butăqi fişa

1. Ginav and-ël duj čhanda:

$$(36 + 47) \times 8 =$$

$$(36 + 47) \times 8 =$$

—
—

2. Ginav aplikisarindoj e butvaripnasqi proprietèta:

$$27 \times 6 + 38 \times 6 =$$

$$4 \times 94 - 26 \times 4 =$$

3. Grupisar e laćhe faktorură thaj ginav ël butvarimata:

$$2 \times 187 \times 5 =$$

$$2 \times 63 \times 50 =$$

$$25 \times 42 \times 4 =$$

4. Ginav;

$$(87 - 79) \times (36 + 54) =$$

$$7 \times (205 - 196) =$$

$$(13 + 25 + 10) \times 7 =$$

5. O Florin rezolvisardăs and-i vakànca 36 problème, i Biànska 4 var deś maj but, vaś i Dorìna 2 var maj but de sar i Biànska. Sode pućhimata rezolvisardăs khethanes? Xramosar o keripen sar jekh buti.

UNIUNEA EUROPEANĂ

E siklăripnasqi unitèta: O butvaripen e naturalone ginenco save si maškar o 0 thaj 10 000

I lèkcia: Rekapitulacia

Specifikane kompetènce: 2.5., 5.1., 5.3.

Rekapitulacia

1. Ginav:

$$35 + 4 \times 8 =$$

$$6 \times 6 - 15 =$$

$$89 - (4 \times 5) =$$

$$(9 \times 5) - (3 \times 7) =$$

2. Arakh o biprinzardo térmeno:

$$a - 4 \times 9 = 65$$

$$8 \times 5 + b = 216$$

$$c + 6 \times 3 = 81$$

$$\underline{\hspace{5cm}}$$

$$\underline{\hspace{5cm}}$$

$$\underline{\hspace{5cm}}$$

$$a = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$b = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$c = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$a = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$b = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$c = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$V = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$V = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$V = \underline{\hspace{2cm}}$$

3. Drabar barodikhimaça thaj dikh o lačho resipen:

* ginesqo produso 3, 2 vi 8: $\underline{\hspace{5cm}}$

* o trinto e 7: $\underline{\hspace{5cm}}$

* panž var e 9: $\underline{\hspace{5cm}}$

* o gin 4 var maj baro de sar 6: $\underline{\hspace{5cm}}$

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

4. Ker él bută. Dikh barodikhimaça k-o operaciaqo òrdino!

$$10 \times 10 + (1456 - 7 \times 8) =$$

5. Savo si o gin 3 var maj baro de sar i diferéncia e ginenqe 4 761 vi 4 752 ?

[View Details](#) | [Edit](#) | [Delete](#)

6. Arakh i diferéncia andar ël maj baro gin de sar 1000 vi o prodùso e ginене 8 vi 6.

[View Details](#) | [Edit](#) | [Delete](#)

7. K-o produso e ginesqo 7 vi 10 thov i diferéncia e ginенqe 3 542 vi 1 461.

[View Details](#) [Edit](#) [Delete](#)

8. Andar ël maj tikno naturàlo gin stare cífrencá tikneder o produso e ginene 9 vi 4 .

[View Details](#) [Edit](#) [Delete](#)

9. K-e Rumuniaqo Nacionàlo díves, o Mihai kerdás 9 barăxa/ stèagură, i Alina 3 var maj but, haj i Korina sode kerdás o Mihai thaj i Alina khethanes. Kozom barăxa kerde khethanes ël trin ćhave?

UNIUNEA EUROPEANĂ

E siklăripnasqi unitèta: O butvaripen e naturalone ginenco save si maškar o 0 thaj 10 000

I lèkcia: Evaluacia

Specifikane kompetènce: 2.5., 5.1., 5.3.

Evaluacia

1. Ginav:

a) $23 \times 10 =$

b) $45 \times 4 =$

c) $28 \times 34 =$

$34 \times 100 =$

$343 \times 4 =$

$124 \times 23 =$

$43 \times 2 =$

$15 \times 32 =$

$224 \times 35 =$

2.a) K-o produso e ginenco 45 vi 100 thov o gin 50.

2.b) Arakh o produso andar o dujvarno
thaj o trinvarno e ginesqo 36.

3. Ker e ginvimata:

$(22 + 12) \times 4 + 21 \times 3 =$

$3 \times (35 - 25) + 2 \times (30 + 70) =$

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

$$7 \times 5 \times 12 - 4 \times 3 \times 10 + 123 \times 4 =$$

4. K-o jekh khelnorrenqe magazino si 18 tikne puzzlenqe moxtona, avindoj 123 pi  se thaj 12 bare puzzlenqe moxtona e 121 pi  se. Kozom pi  se sine len and-ar o tot  lo?

5. Ker i kompar  cia thaj xramosar jekh andar e s  mnur  : <; =; >.

$$6 \times 12$$

$$6 \times 12$$

$$28 \times 52$$

$$52 \times 27$$

$$8 \times 123$$

$$123 \times 9$$

$$18 \times 106$$

$$106 \times 12$$

UNIUNEA EUROPEANĂ

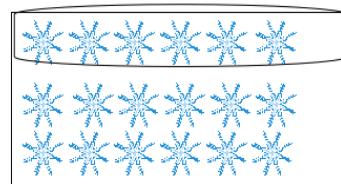
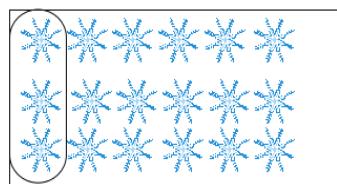
E siklăripnasqi unitèta: O xulavipen e naturalone ginenqo save si maškar o 0 thaj 100

I lèkcia: O xulavipen andar palemkerde tiknărimata

Specifikane kompetènce: 2.5 ; 5.1; 5.2; 5.3.

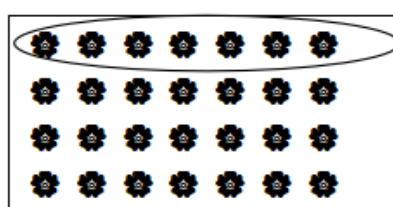
Butăqi fişa

1. Xramosar e palemkerde tiknederimata thaj e xulavimata k-e cirdel pes andar él cítre:

a) $18 - \underline{\quad} - \underline{\quad} - \underline{\quad} - \underline{\quad} - \underline{\quad} = 0$

$18 - \underline{\quad} - \underline{\quad} - \underline{\quad} = 0$

b) $\dots : \dots = \dots$
 $28 - \underline{\quad} - \underline{\quad} - \underline{\quad} - \underline{\quad} - \underline{\quad} = 0$
 0

$\dots : \dots = \dots$
 $28 - \underline{\quad} - \underline{\quad} - \underline{\quad} - \underline{\quad} =$

$\dots : \dots = \dots$

$\dots : \dots = \dots$

2. Xulav e angarné, and-o barabar/egàlo mòdo, and-e 3 moxtona! Sode angarné avela and-e svako moxtona?

$\dots : \dots = \dots (\underline{\hspace{2cm}})$

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

3. Sode garàže trebul, kana and-o svako garàžo del andre p-o duj àuto?

$$\dots : \dots = \dots (\quad)$$

4. Ivendesqe manuša kamen k-o tatipen! 5 čhave kamen te lien len, and-o barabar/egàlo mòdo, lende and-o kher. Sode ivendesqe manuša kam avena svakone čavo?

$$\dots : \dots = \dots (\quad)$$

5. Xramosar e palemkerde tiknederimata sar xulavimata thaj ginav:

$$8 - 2 - 2 - 2 - 2 = 0$$

$$20 - 5 - 5 - 5 - 5 = 0$$

$$30 - 10 - 10 - 10 = 0$$

6. Xramosar e palemkerde tiknederimata vaś e xulavimata:

$$12 : 4 = \dots = 0$$

$$18 : 6 = \dots = 0$$

$$24 : 8 = \dots = 0$$

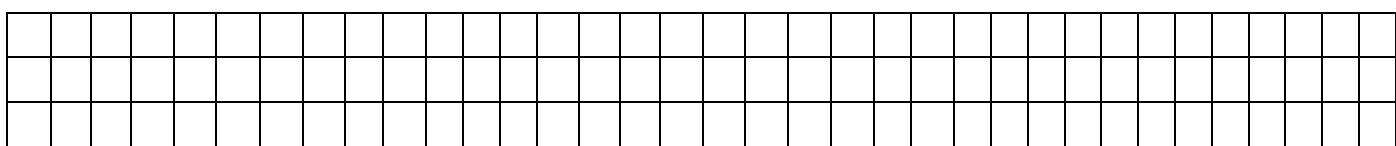
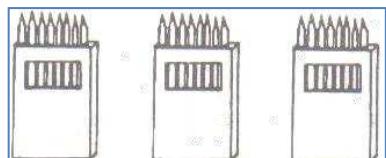
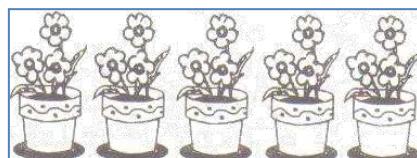
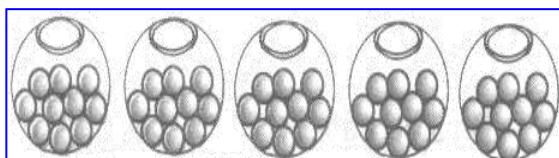
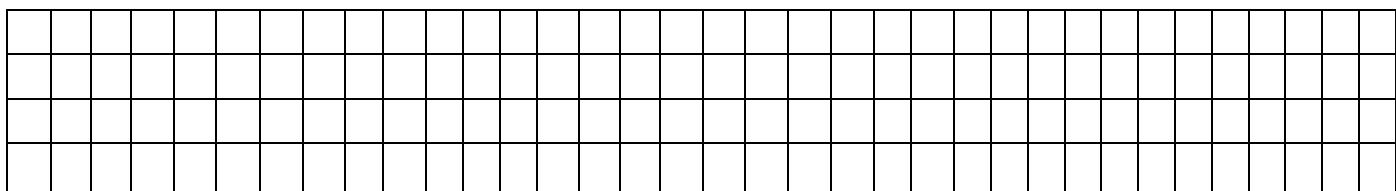
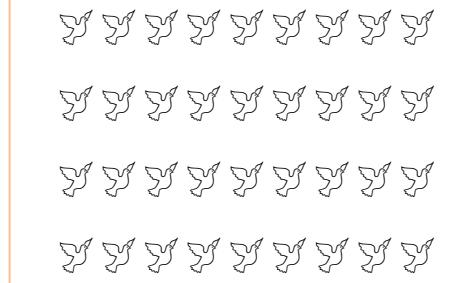
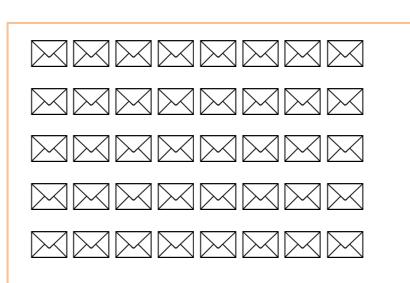
E siklärípnasqi unitèta: O xulavipen e naturalone ginenco save si maškar o 0 thaj 100

I lèkcia: O xulavipen – i operàcia boldini e butvaripnasqi

Specifikane kompetènse: 2.5 ; 5.1; 5.2; 5.3.

Butăqi fișă

1. Xramosar e butărimata thaj e xulavimata palal e cítre:

2. Ginav thaj ker e pròbe palal o modèlo:

$$\begin{array}{r} 7 \times 9 = 63 \\ \hline 9 \times 7 = 63 \\ \hline 63 : 7 = 9 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6 \ 3 : 9 = 7 \\ \hline 5 \ 6 : 8 = 7 \quad 3 \ 5 : 7 = \quad 2 \ 7 : 9 = \quad 3 \ 6 : 4 = \end{array}$$

3. Xramosar savorre butăripnasqe thaj xulavipnasqe **ginavimata**, utilizisarindoj nūmaj kadala **gina**:

8	24	3
7	35	5
8	72	9

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

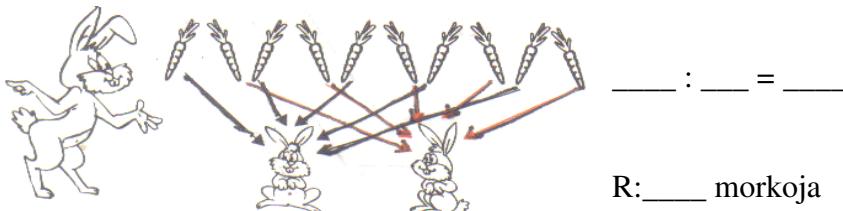
E siklăripnasqi unitèta: O xulavipen e naturalone ginenqo save si maškar o 0 thaj 100

I lèkcia: O xulavipen k-o 2 thaj k-o 3

Specifikane kompetènce: 2.5 ; 5.1; 5.2; 5.3.

Butăqi fişa

1. O šošoj xulavel and-o egàlo mòdo 10 morkoja k-o 2 šošojòrrä. Sode morkoja liel svako šošojòrrä?

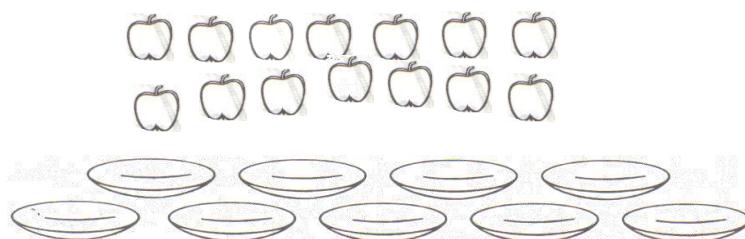
R: _____ morkoja

2. Sine 12 berxuma. Svako pendexni liel po 3 berxuma. Sode pendexnă lien berxuma?

R: _____ pendexnă

3. Xulav p-o svako čaro po 2 phabaja. Sode čare trebul?

R: _____ čare

4. Arakh:

- a) o gin 2-ça maj tikno sar 16: _____
- b) o gin 2 var maj tikno sar 16: _____
- c) i diferènca e ginenqe 14 thaj 2: _____
- d) o kito e ginenqe 14 thaj 2: _____

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

5. Arakh o jekhpaś e ginenqe: 6, 10, 14, 8.

6. O xulavpno si 24, o xulavdo si 3. Arakh o köto .

7. And-ël trin moxtona sine 24 lila, and-o egàlo módo. Sode lila sine and-o svako moxton?

UNIUNEA EUROPEANĂ

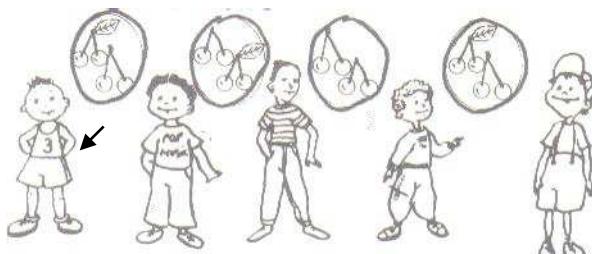
E siklăripnasqi unitèta: O xulavipen e naturalone ginenqo save si maškar o 0 thaj 100

I lèkcia: O xulavipen k-o 4 thaj k-o 5

Specifikane kompetènce: 2.5 ; 5.1; 5.2; 5.3.

Butăqi fişa

1. Sine 16 kirèse. Svako čavo liel p-o 4 kirèse. Sode čhave lien kirèse ?

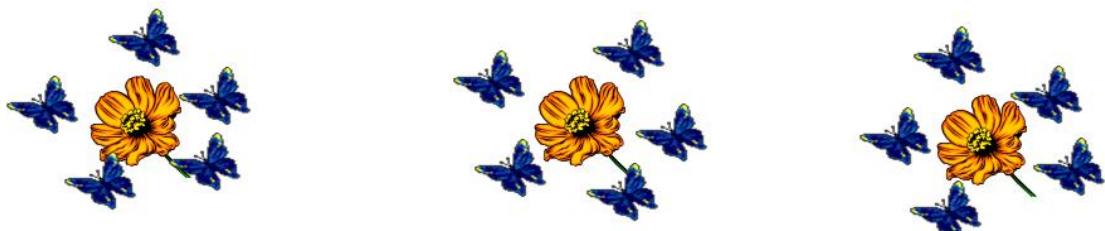

$$\underline{\quad} : \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

R: čhave

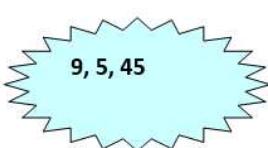
2. Xramosar e lače operacie e čitrenqe.

3. Ázutisar e ivendesqe manuśes te siklövel o butăripen thaj o xulavipen e 5-eça!

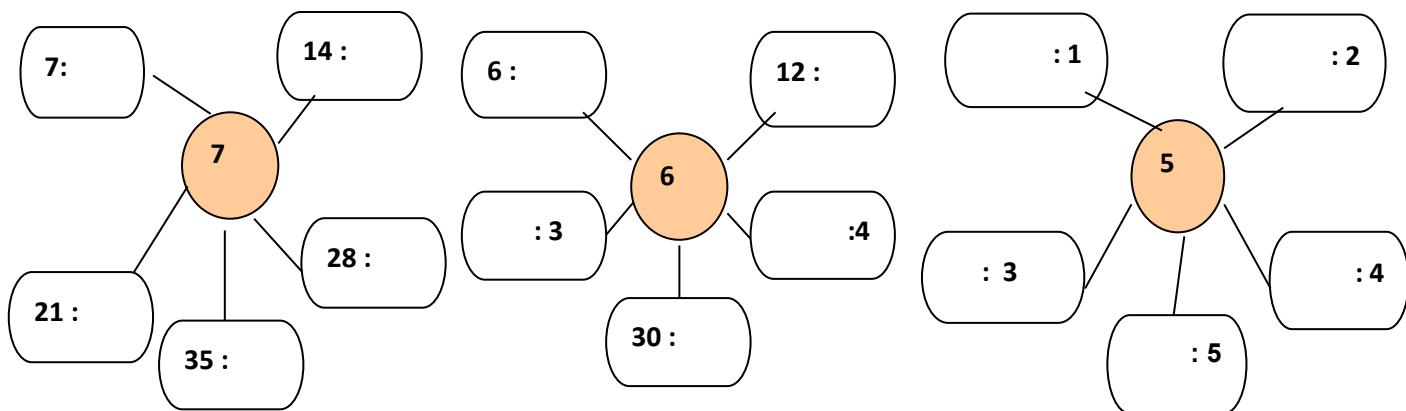

4. Pher o tabèlură!

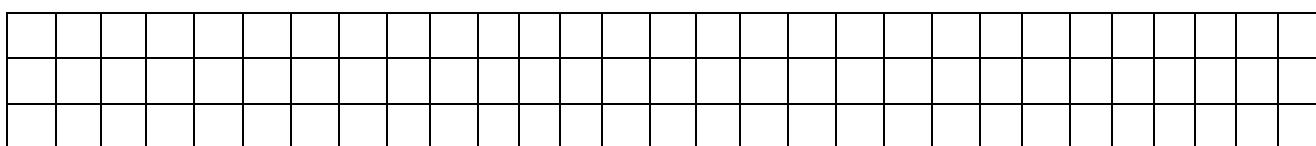
:	16	8	36	32
4				

:	25	30	40	50
5				

5. Arakh e xulavipnasqe operàcie save si len o kito sikavdo and-ël truja:

6. Arakh e ginengenq firtari : 40, 28, 4, 16 vi 20.

UNIUNEA EUROPEANĂ

E siklăripnasqi unitèta: O xulavipen e naturalone ginenqo save si maškar o 0 thaj 100

I lèkcia: O xulavipen k-o 6 thaj k-o 7

Specifikane kompetènce: 2.5 ; 5.1; 5.2; 5.3.

Butăqi fişa

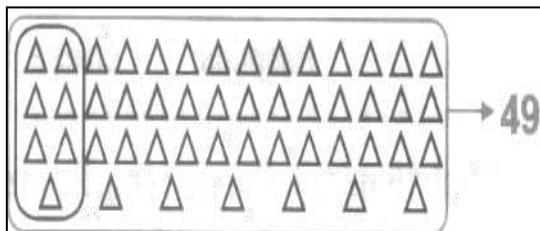
1. Tho p-o svako ròkie sa kodova gin koćaka. Sode koćaka sine p-o svako ròkie?

$$: \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

R: koćaka

2. Sode grùpe p-o 7 triniglo d-ašti kerel pes? (Trujal e triniglo e svakone grùpe thaj pher len.)

$$\underline{\quad} : \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

R: grùpe

3. Kide svako buti e lačhes rezultato:

$$42 : 7$$

$$12 : 3$$

$$35 : 7$$

$$30 : 6$$

$$48 : 6$$

4

5

8

6

7

$$24 : 6$$

$$49 : 7$$

$$36 : 9$$

$$28 : 7$$

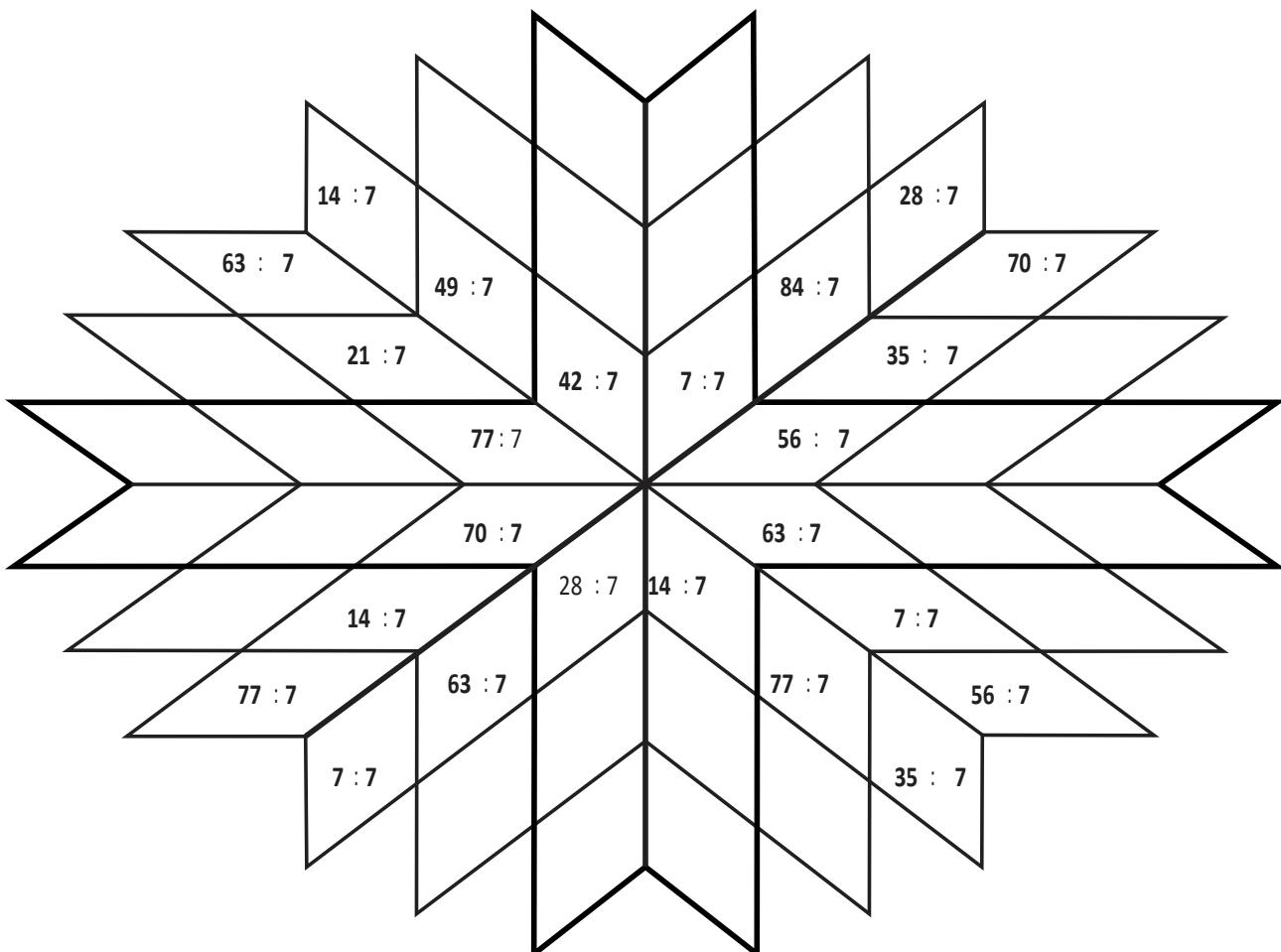
$$56 : 8$$

UNIUNEA EUROPEANĂ

4. Lačhar ēl bută. Kana o rezultāto si jekh gin maškar 1 thaj 6, rangār zelenāca i fòrma. Kana o rezultāto si jekh gin maškar 7 thaj 12, rangār loleča i fòrma. Agorisar o mòdèlo rangārindoj sar kames.

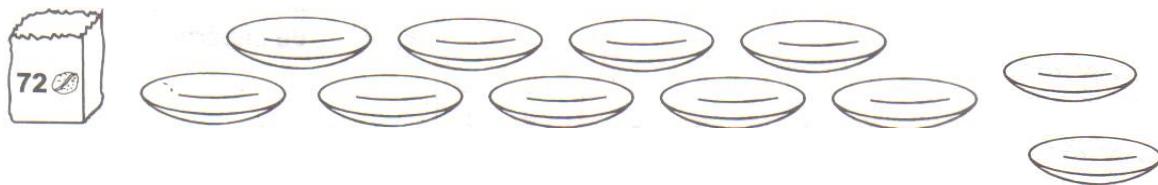
E siklăripnasqi unitèta: O xulavipen e naturalone ginenqo save si maškar o 0 thaj 100

I lèkcia: O xulavipen k-o 8 thaj k-o 9

Specifikane kompetènce: 2.5 ; 5.1; 5.2; 5.3.

Butăqi fișă

1. And-o gonorro sine 72 akhora. Rangär save čare trebul te thos po 8 akhora p-o svakones.

_____ : _____ = _____ R: _____ care

2. O produso duje ginenqo si 63. Kana jekh gin si 9 savo si kolaver gin?

3. Trujar o la ho rezult o:

$$48 : 8 = \underline{\quad} ; \quad \underline{\quad} ; \quad \underline{\quad}$$

$$56 : 8 = 6; \quad 9; \quad 7$$

$$63 : 9 = 6; \quad 7; \quad 8$$

$$54 : 9 = 6; \quad 9; \quad 8$$

$$24 : 8 = 4; \quad 3; \quad 6$$

$$81 : 9 = 8; \quad 7; \quad 9$$

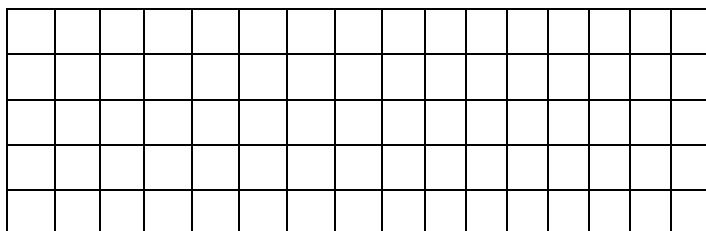
$$66 : 8 = 5; \quad 6; \quad 8$$

$$40 : 8 = 6; \quad 5; \quad 7$$

$$72 : 9 = 7; \quad 9; \quad 8$$

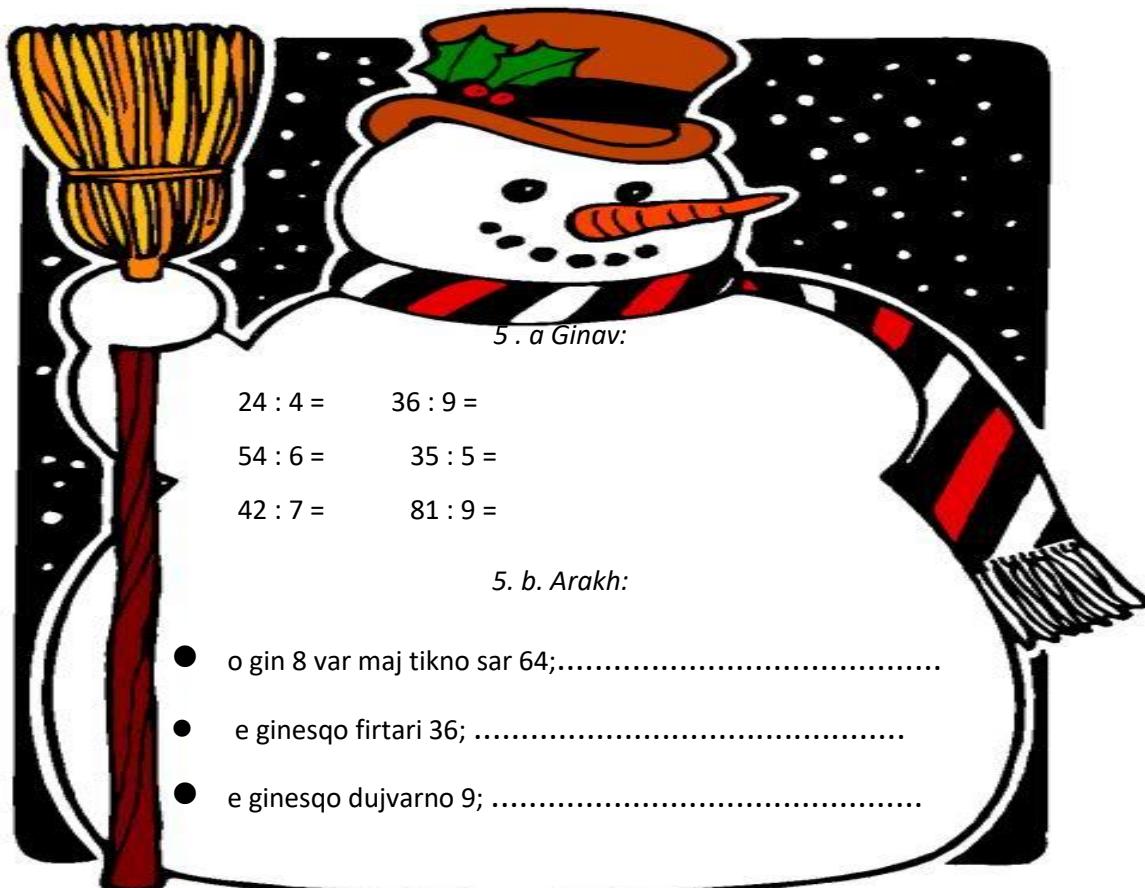
$$45 : 9 = 7; \quad 5; \quad 6$$

4. K-i jekh čhavenqe bajrāmo xaläs pes 16 kotora pizza kiraleça, 24 kotora pizza maslinençä thaj 32 kotora pizza xuxurençä. Sode pizze sasas kerde andar svako čhand 3anindoj ke i pizza sasas čhindi and-ël 8 kotora?

UNIUNEA EUROPEANĂ

5. a Ginav:

$$24 : 4 = \quad 36 : 9 =$$

$$54 : 6 = \quad 35 : 5 =$$

$$42 : 7 = \quad 81 : 9 =$$

5. b. Arakh:

- o gin 8 var maj tikno sar 64;.....
- e ginesqo firtari 36;
- e ginesqo dujvarno 9;

6. Xramosar Ć (kana si ćačes) vaš N (kana na si ćačes):

❖ o kito e ginenqe 64 thaj 8 si 9	
❖ o gin 8 var maj tikno de sar 56 si 7	
❖ 9 si 7 var maj tikno sar 63	
❖ o gin 8 si 9 var maj tikno de sar 72	
❖ o gin po 9 maj tikno sar 45 si 5	
❖ o gin 9 var maj tikno sar 54 si 6	

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale

2014-2020

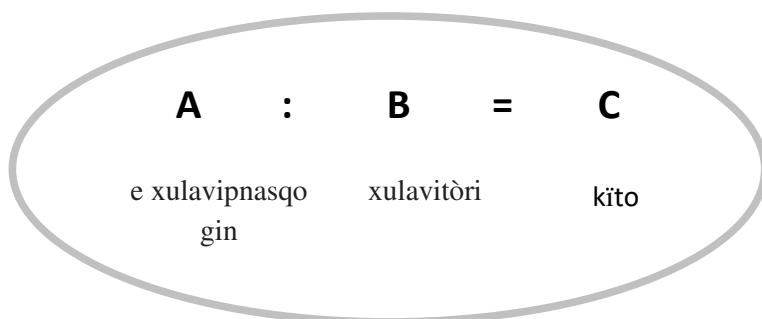
E siklăripnasqi unitèta: O xulavipen e naturalone ginenco save si maškar o 0 thaj 100

I lèkcia: Spećiàlo kèzură vaś o xulavipen

Specifikane kompetènce: 2.5 ; 5.1; 5.2; 5.3.

Butăqi fiša

Zero xulavdo k-o orsavo gin del o käto 0. Kana xulavas jekh gin ko 1, lias sa kodova gin. Kana xulavas jekh gin pesa, lias o käto 1.

$0 : 1 = 0$	$10 : 10 = 1$	$1 : 1 = 1$	$1 : 1 = 1$
$0 : 2 = 0$	$20 : 10 = 2$	$2 : 2 = 1$	$2 : 1 = 2$
$0 : 3 = 0$	$30 : 10 = 3$	$3 : 3 = 1$	$3 : 1 = 3$
$0 : 4 = 0$	$40 : 10 = 4$	$4 : 4 = 1$	$4 : 1 = 4$
$0 : 5 = 0$	$50 : 10 = 5$	$5 : 5 = 1$	$5 : 1 = 5$
$0 : 6 = 0$	$60 : 10 = 6$	$6 : 6 = 1$	$6 : 1 = 6$
$0 : 7 = 0$	$70 : 10 = 7$	$7 : 7 = 1$	$7 : 1 = 7$
$0 : 8 = 0$	$80 : 10 = 8$	$8 : 8 = 1$	$8 : 1 = 8$
$0 : 9 = 0$	$90 : 10 = 9$	$9 : 9 = 1$	$9 : 1 = 9$
$0 : 10 = 0$	$100 : 10 = 10$	$10 : 10 = 1$	$10 : 1 = 10$

1. Ginav

$$50:10 = \quad 0:5 = \quad 30:10 = \quad 10:1 = \quad 20:10 = \quad 3:1 = \quad 0:9 = \quad 4:1 =$$

$$0:7 = \quad 5:1 = \quad 0:1 = \quad 70:70 = \quad 6:6 = \quad 5:0 = \quad 20:10 = \quad 8:0 =$$

2. O käto e ginenco 72 thaj 8 xulav k-o käto e ginenco 15 thaj 5.

3. Pher e éuće thana kadă te matematikane relacie te avena ácaé:

$$1 \times 7 = 70 : \dots \quad ; \quad 6 \times 1 = \dots : 6 \quad ; \quad 0 : 9 < \dots \times 9 \quad ; \quad 1 \times 5 = \dots : 1 \quad ; \quad 10 : 10 < 1 \times \dots$$

4. Xramosar duj xulavipnasqe operàcie save den o kito 1!

5. Gin $a x b - c$ thaj $a : c + b$ Zanindoj k-e $a = 0$ trinvarno e 3, $b = 0$ dujvarno e 5 thaj $c = 3$.

6.I Màgda si lan 10 var maj bare de sar laqi nepòta, savi si lan e berša egàlo e dujvarno e 3. Sode berša si len khethanes?

UNIUNEA EUROPEANĂ

E siklăripnasqi unitèta: O xulavipen e naturalone ginenqo save si maškar o 0 thaj 100

I lèkcia: O butvaripen jekhe sumaqo /diferenciaqo jekhe gineça kerdò andar jekh cìfra

Specifikane kompetènse: 2.5 ; 5.1; 5.2; 5.3.

Butăqi fişa

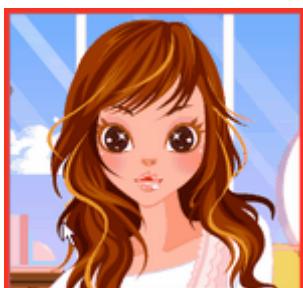
I Korìna kide andar i bar 9 gàlbene lalèle thaj 12 lole lalèle. Voj kamel te kerel luludänqe vast po 3 lalèle. Sode luludänqe vast d-ašti te kerel?

- Me kerava luludänqe vast, thovindoj andar e duje rangär.

- $9 + 12 = 21$
- $21 : 3 = 7$
- D-ašti te maj xramosarel pes **(9 + 12) : 3 = 21 : 3 = 7**

- Me kerava luludänqe vast thaj and-o svako luludänqe vast thava lalèle p-o jekh rang.

- $9 : 3 = 3$
- $12 : 3 = 4$
- $3 + 4 = 7$
- D-ašti te maj xramosarel pes: **9 : 3 + 12 : 3 = 3 + 4 = 7**

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

1. Ginav and-ël duj čhanda/ modură:

a) $(16 + 4) : 2 = \dots$
 $= \dots$
 $= \dots$

$$\begin{aligned}(16 + 4) : 2 &= \dots \\&= \dots \\&= \dots\end{aligned}$$

b) $(16 + 24) : 4 = \dots$
 $= \dots$
 $= \dots$

$$\begin{aligned}(16 + 24) : 4 &= \dots \\&= \dots \\&= \dots\end{aligned}$$

c) $(45 - 5) : 5 = \dots$
 $= \dots$
 $= \dots$

$$\begin{aligned}(45 - 5) : 5 &= \dots \\&= \dots \\&= \dots\end{aligned}$$

2. Ker xulavindoj svako tèrmeno e kidäripnasqi thaj e tiknäripnasqi ko dino xulavitòri:

$$\text{Modèlo: } (18 + 9) : 3 = 18 : 3 + 9 : 3 = 6 + 3 = 9$$

$$(15+25) : 5 =$$

$$(18+54) : 9 =$$

$$(40-5) : 5 =$$

$$(36-24) : 6 =$$

3. Te lies kotor k-o jekh sportivo konkùrso, kodole 30 čhave thaj 10 čaja sasas xulavde and-e egàlo čhand, and-e 5 grùpe.

Sode čhavé si and-i jekh grùpa? Lačhar i problèma and-e duj čhanda.

4. I màmi kindäs ivendesθar 50 kilogràme puruma thaj 40 kilogràme morkoja, save thovdäs len and-e moxtonorrä po 10 kilogràme. Sode moxtonorrä trebul ?

UNIUNEA EUROPEANĂ

E siklăripnasqi unitèta: O xulavipen e naturalone ginenqo save si maškar o 0 thaj 100

I lèkcia: I òrdina vaś e operacienqo keripen

Specifikane kompetènse: 2.5 ; 5.1; 5.2; 5.3.

Butăqi fişa

1. Ginav:

a) $(21 : 7 + 16) - 15 =$ $(84 - 36 : 4) + 25 \cdot 93 - (14 + 18 : 9) =$

$$55 + (62 - 25 : 5) = \quad 85 - 56 : 7 =$$

b) $21 : 7 + 16 : 8 =$ $(28 : 7 \times 8 + 64 : 8) : 8 + 95 =$

$$35 : 7 + 79 = \quad 29 + (9 \times 4 - 21 : 3) = \quad (91 - 28) : 7 + (48 - 39) \times 6 =$$

2. Si čáco vaj na čáco o barbaripen: $8 + 10 : (58 - 56) = (8 + 10) : (58 - 56)$

3. Ginav, respektisarindoj e operacienqi òrdina:

$$66 - 4 \times 9 = \dots$$

=

$$43 - 9 : 3 + 14 = \dots$$

=

$$21 : 3 + 15 : 5 = \dots$$

=

$$600 - 2 \times 3 \times 4 - 9 = \dots$$

=

$$400 - 6 \times 6 + 2 \times 8 : 4 = \dots \quad 25 + (11 + 7 \times 7) + (25 - 3 \times 6) =$$

$$= \dots \quad = \dots$$

$$= \dots$$

4. I Irìna drabardăs and-jekh dĕs 81 patrină andar jekh lil, o dujto dĕs 9 var maj zàlaga sar and-o jekhto dĕs. Sode patrină drabardăs i Irìna and-ël duj dësa?

5. E grëioresqe si les trebaipen amaresqo ažutipen. Bisterdăs e operacienqi keripnaqi òrdina thaj rugisarel pes te ažutisaren les. Gin respektisarindoj e operacienqi keripnaqi òrdina:

$$\begin{aligned}73 - 72 : 8 - 5 : 5 + 60 : 6 &= \underline{\hspace{10cm}} \\&= \underline{\hspace{10cm}} \\&= \underline{\hspace{10cm}} \\&= \underline{\hspace{10cm}}\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}(7 \times 4 + 2) : 5 \times 4 + 3 \times 8 &= \underline{\hspace{10cm}} \\&= \underline{\hspace{10cm}} \\&= \underline{\hspace{10cm}} \\&= \underline{\hspace{10cm}} \\&= \underline{\hspace{10cm}}\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}(65 - 4 \times 9 + 63 : 9 - 30) \times (7 : 7) &= \underline{\hspace{10cm}} \\&= \underline{\hspace{10cm}} \\&= \underline{\hspace{10cm}} \\&= \underline{\hspace{10cm}}\end{aligned}$$

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

b) O produso si 72, vaš jekh andar e faktoră si 8. Arakh kolaver faktoro.

4. Godisarav man k-o jekh gin. Butirav les 4-ça thaj del man 20. Savo gin godisardom man?

5. K-o so gin trebul te xulavav o produso e ginenqe 3 thaj 10 te del man 6?

6. Pher e óuce kherorre laché ginenga, kadă te den óáce e relacie.

a) $56 : \boxed{} = 24 : 3$

c) $\square \times 2 = 64 : 4$

$$3 \times \boxed{} = 27 : 3$$

$$\square : 9 = 35 : 7$$

b) $4 \times 5 = 10 \times$

d) $28 : 4 = \boxed{} \times 1$

$$42 : 6 = 63 : \boxed{?}$$

$$2 \times 2 = \boxed{} : 9$$

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

E siklăripnasqi unitèta: O xulavipen e naturalone ginenqo save si maškar o 0 thaj 100

I lèkcia: Rekapitulàcia

Specifikane kompetènse: 2.5 ; 5.1; 5.2; 5.3.

Rekapitulàcia

Ginav:

$$7 \times 3 + 40 : 5 =$$

$$54 : 9 + 36 : 6 =$$

$$45 : 9 - 16 : 8 =$$

Arakh o biprin3ardo

gin:

$$a : 9 = 81 \quad d \times 9 = 27$$

$$b : 3 = 4$$

$$e : 8 = 6$$

$$c \times 5 = 35$$

$$f \times 7 = 28$$

Ginav:

$$80 : (8+2) =$$

$$4 \times (5+5) =$$

$$(7+14) : 3 =$$

•Arrakh o trinipen e 21;

•Arakh o firtari e ginesqi 28;

•Arakh o kodobor e ginenqe 36 thaj 6;

•Arakh o jekhpaś e ginesqo 2 ;

Thon o sèmno „<”, „=” ; „>”

$$3 \times 2 \quad \boxed{} \quad 18:2 \quad 8 \times 1 \quad \boxed{} \quad 24:3$$

$$5 \times 9 \quad \boxed{} \quad 21:3 \quad 5 \times 2 \quad \boxed{} \quad 30:3$$

$$4 \times 5 \quad \boxed{} \quad 81:9 \quad 3 \times 3 \quad \boxed{} \quad 16:2$$

UNIUNEA EUROPEANĂ

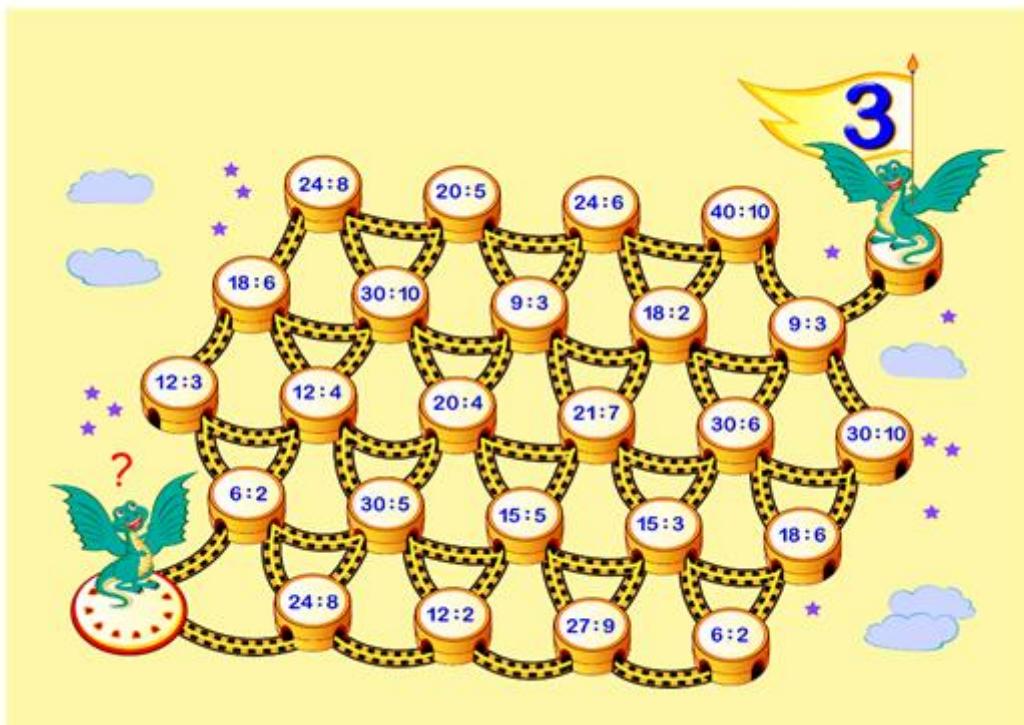
Instrumente Structurale
2014-2020

Rezolvă:

8	:		=	1	
:					
	x	1	=		
=				:	
4	:		=	2	
		x		=	
			x		
				x	
					x
7	:	1	=		
	x				
7	:	1	=		

	x	1	=		
				x	
					x
6	:	2	=		
				=	
9	:		=	9	
				:	
				x	
0	x	7	=		
				=	
	:	5	=		

Rezolvă e xulavimata thaj ažutisar e dragones te resel k-o lesqo amal, xutindoj nūma p-o tūrnurorră e resipenča 3.

E siklăripnasqi unitèta: O xulavipen e naturalone ginenqo save si maškar o 0 thaj 100

I lèkcia: Evaluàcia

Specifikane kompetènce: 2.5 ; 5.1; 5.2; 5.3.

Evaluàcia

1. Pher o tabèlo:

2. Arakh o jekhpaś thaj o firtari e ginene: 16, 8, 4.

3. Kide e rezultàtură kaθar i jekhpaś e ginesqo 20 thaj trinipen e 27.

4. Ginav:

$$42 : 2 = \quad 36 : 3 = \quad 84 : 4 = \quad 88 : 4 = \quad 88 : 2 = \quad 88 : 8 =$$

5. Rezolvisar thaj ker pròba anθar butăripen:

$$54 : 9 = \quad 99 : 9 = \quad 44 : 2 = \quad 42 : 6 = \quad 68 : 2 = \quad 93 : 3 =$$

6. Rezolvisar thaj ker pròba anðar xulavipen:

$$42 \div 6 = \quad 21 \div 3 = \quad 63 \div 9 = \quad 56 \div 7 = \quad 81 \div 9 = \quad 72 \div 8 =$$

7. Pher o tabèlo!

y	18	32		48		9	16	50	
z	2		9		7			10	6
y : z		8	3	6	5	3	2		9

8. Ginav, palem rangär i lačhi variànta!

$45 \times 4 =$	80	$68 : 2 =$	34	$7 \times 9 : 3 =$	363
	280		304		3
	180		40		21

9. Arakh o biprinzardo gin!

$4 \times a = 36$	$b \times 7 = 49$	$c : 9 = 72$	$48 : e = 8$
$a =$	$b =$	$c =$	$e =$
$a =$	$b =$	$c =$	$e =$

10. P-o izdralin/ kímpo kidinen pen 75 sànie. Andar lende 18 sine lole, zelena trinto maj zalaga sare lole thaj o áchilipen sine gálbene. Arakh sode sànie sine gálbene.

3. Arakh o biprinzardo gin:

$$\mathbf{a} \times (24 : 8 + 42 : 7) = 6 \times 6$$

$$(8 \times 4 + 6 \times a) - 8 \times 6 = 10 \times 2$$

4. Savo si o kito maškar e ginenco produso 3 thaj 8 thaj e ginenco diferēca 54 thaj 48 ?

- ❖ Xramosar e dine resimata and-ël jekh butípen thaj lačhar.

5. Andar e butímata de maj telal na-i e parantèze vaś e lačharimata te tradel k-o sikavde resipen.

Thov e parantèze k-o la ho than.

- a) $12 : 6 + 7 \times 5 = 45$
 - b) $48 : 4 : 2 + 4 \times 3 = 24$
 - c) $5 \times 8 : 4 + 6 - 2 = 30$
 - d) $36 : 6 - 2 \times 7 = 63$

6. And-i jekh bar sin 40 lole lalèle, 5 var maj zalaga parne lalèle, thaj e žilto/gàlbene lalèle si 2 var maj but e parne lalèle. Sode lalèle si and-i bar?

- ❖ Xramosar o resipen andar jekh butípen.

ANSWER

UNIUNEA EUROPEANĂ

E siklăripnasqi unitèta: O rezolvisaripen le problemenqo

I lèkcia: Problème save rezolvisaren pen stare operacienca

Specifikane kompetènce: 2.4; 2.5; 5.3.

Butăqi fişa

1. Del pes e gina: 8, 12, 20. Svako ȝivutro xal jekh gin fruktură, palal so avel:

a) lenqo dujvar:

b) lenqo trinvar:

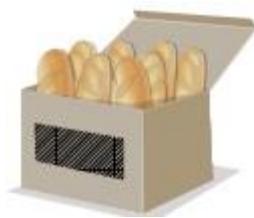
c) jekhpaś:

d) o firtari:

Arakh sode fruktură xale totàlo svako andar lende.

2. And-jekh moxton anderel pes 8 manre. K-o jekh magazino andäs pes and-i jekh dës 15 moxtona marença thaj o dujto dës 20 moxtona. Andar lenθe bikindäs pes 245 manre.

Sode manre ačhile anθ-o magazino ?

UNIUNEA EUROPEANĂ

3. I Diàna kindăs jekh ȝute tiraxa thaj pokinel k-i kàsa 12 banknòte 1 lèvuro, 5 banknòte 5 lèvură 3 banknòte 10 lèvură thaj 4 marde 50 gologană.

Sode lèvură si e tiraxa?

4. Trin mariklisară labăren and-ël 5 dësa 300 kg arro.

Sode arro labărena 5 miriklisară and-e 3 dësa?

5. O Lućian si les 4 gonorre p-o 9 zelena akadèle thaj 6 gonorre p-o 4 lole akadèle. Vov xulavel and-o egàlo ȝhand e akadele kodole 10 amala. Sode akadele liel svako amal?

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

E siklăripnasqi unitèta: O rezolvisaripen le problemenqo

I lèkcia: I metòda e grafikane reprezentaciaqo

Specifikane kompetènce: 2.3;2.4; 5.1;5.2; 5.3.

Butăqi fişa

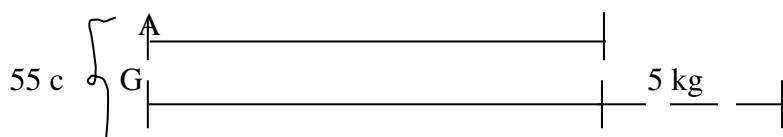
1. I daj kerdăs 36 mariklă gudlimateça thaj ókolàdeça. I mariklă e gudlimateça sine 5 var maj but de sar e mariklă ókolàdeça . Kozom mariklă gudlimateça thaj mariklă ókolàdeça kerdăs i daj?

Alosar i lačhi reprezentacia thaj lačhar i problèma:

2. And-i jekh bar sine 172 thava legùme: icală thaj krestevècură. 3anindoj ke o gin e icalăqo thavenqo si 3 var maj baro de sar e krestevècurenqe thava, arakh kozom thava andar svako čhand sine and-i bar.

- A. A •————•————•————• } 172
C •————•
- B. A •————•+3 172
C •————•

3. O Andrei vi o Gabrièl kidine khethanes 55 xuxura. O Gabrièl kidinăs 5 xuxura maj but de sar o Andrei. Kozom xuxura kidinăs svakones?

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

4. I sùma dujenqe gina si 45. Zanindoj ke o dujto si 4 var maj baro sar o jekhto, arakh kodola duj gina.

5. K-o jekh magazino andine pes 77 kg rànća thaj banàne. I kantitèta banànenqe si po 17 kg maj bari sar i kantitèta rànćanenqe. So kantitèta banàne thaj so kantitèta rànća andinepen k-o magazino?

6. And-o pašmilaj/ anglomilaj o dad kindăs 40 rukha: makră, kirèsè thaj phabaja. O gin e kirèsènqi si 3 var maj baro sar e makră thaj e phabajanqi si 4 var maj baro sar makră.

Sode rukha svakono čhand kindăs o dad?

7. Duj phrala ekonomisarde i sùma 360 lèvură. Kana o Eugen kam del e Costines 80 lèvură, atunči solo duj kam avela barbare sùme.

Arakh i sùma svakones.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

E siklăripnasqi unitèta: O rezolvisaripen le problemenqo

I lèkcia: O organizisaripen le datenqo and-o tabèlo thaj i grafikani reprezentàcia

Specifikane kompetènce: 2.3; 2.4; 5.2.

Butăqi fişa

- And-o kùrso jekhe kurkesqe, o Ionùc dikhlás emìsie TV ćhavenθar and-ël 17 thaj 21, vaś i savatone thaj kurko emìsie palal e ȝivutre and-ël 9 thaj 11 texarin thaj 18 thaj 20 i rät. Nakh and-o dino tabèlo kozom càsură besto o Ionùc anglal o televizòro and-jekh kurko.

Lujnè	Màrci	Tetradí	Žojine	Paraştuj	Savato	Kurko	Totàlo
..... ore							

- O tabèlo dino maj tele sikavel e resimata jekhe konkùrso generalutno kultùra. Pher, sar and-o tabèlo e punktisardi lìnie.

Anav e ekipaqe	O lino punktàzo
I loli ekipa	525
I zèleni ekipa	304
I gâlbeno ekipa	460
I albàstro ekipa	195
I marò ekipa	601

* ekipa lias o I than.

* ekipa klasikarden pen p-o III than.

*E maj zalaga pùnkтурă lias lan i ekipa .

* ekipa , klasifikasi p-o II than, lias pùnkтурă.

*O palutno than lias les i ekipa .

UNIUNEA EUROPEANĂ

3. And-o palutno tabèlo sine nakhavde e biandesqe dàte e ćhavenqe jekhe siklōvnenqe klàsa.

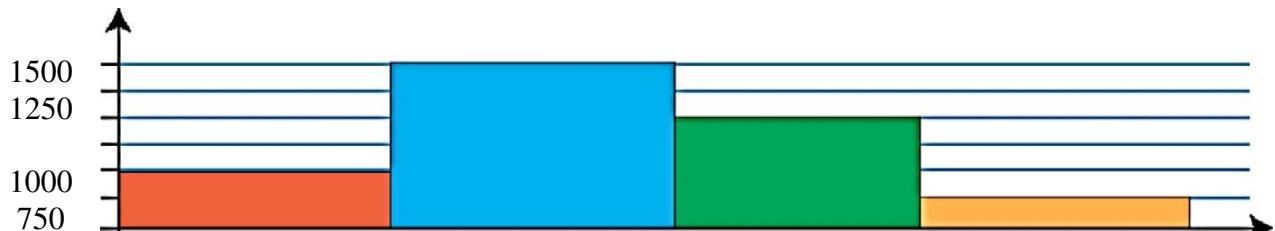
5												
4												
3												
2												
1												
	Janu	Feb	Trintonaj	Apr	Maj	Jùnie	Jùlio	Àug	Sept	Oct	Nov	Dec

a) Kozom ćhave sine biande and-o trinto ćhon e beršesqo?

b) Kozom ćhave sine biande and-o pašmilajesqo vaxt?

c) Kozom ćhave sine and-i kadaja klàca?

4. Ker jekh problèma palal o gràfiko dino maj tele. Lačhar e ažutipnaça e lačharipnasqe plàno.

Anav e ekipe

E paparude

E buburùze

E birovľ

E kiră

E sikläripnasqi unitèta: O rezolvisaripen le problemenqo

I lèkcia: Rekapitulàcia

Specifikane kompetènse: 2.3;2.4; 2.5; 5.1; 5.2; 5.3.

Rekapitulàcia

1. Ker, respektisarindoj e operacijski keripnasqi ordina:

a) $1768 - 935 + 5404 - 3760 =$
=

b) $24 : 4 + 2634 - 72 : 9 =$
=

$$\text{c) } 49 \times (64 : 8 + 45 : 5) - 207 =$$

$$=$$

$$=$$

$$=$$

2. Arakh o dujvarno e resipnasqi e palutni buti:

$$100 - 30 : 3 + 35 \times 3 - 16 \times 8 - 16 : 2 =$$

3. I mami si lan 24 kaxnă thaj 3 var maj zalaga raćnă. Kozom čiriklă si lan totālo?

UNIUNEA EUROPEANĂ

4. O Andrei sas les 5 paketură p-o 6 lilorre svakone. Vov labardăs 13 lilorre.

Kozom lilorre bilabärde maj si les?

5. E Marìa sas lan te lacharel 60 problémură. And-o jekhto kurko lachardăs p-o 6 problémură p-o dës. O achipen e problèmenca lachardăs len and-ël palutne 3 dësa andar o avutno kurko.

Žanindoj ke lachardăs sa kodova gin problémendar svako dës, arakh kozom problémură lachardăs and-jekh dës?

6. I sùma 3 ginenqe jekh palal avreste bipare si 75. Arakh o maj baro gin.

E sikläripnasqi unitèta: O rezolvisaripen le problemenqo

I lèkcia: Evaluàcia

Specifikane kompetènse: 2.3;2.4; 2.5; 5.1; 5.2; 5.3.

Evaluàcia

1. Arakh e biprinzarde gina:

$$a \times 8 = 56$$

$$72 : b = 9$$

$$c : 8 = 3$$

2. I Maria godīsardās pes ko jekh gin, xulavdās les ko 7 thaj dinās lan 49. K-o so gin godīsardās pes i Maria?

3. Ginav:

● $15 + 7 \times 2 =$

$$36 : 4 + 9 \times 2 =$$

$$13 - 24 : 3 + 10 =$$

$$\bullet \quad 25 + 2 \times (3 : 3 + 27 : 9) =$$

$$(4 + 5) \times (45 : 9) + 10 - 8 \times 7 =$$

UNIUNEA EUROPEANĂ

4. K-o jekh xamasqo magazino andine pen and-jekh děs 81 kg balesqo mas, 9 var maj zalaga guruvnăsqo mas, vaš čiriklăsqo mas 47 maj zalaga sar balesqo.

So masesqi kantitèta andine pes k-o magazino?

5. I daj kinel gudlimatenqe 12kg kirèše thaj jekh kantitèta makrăko 2 var maj tikni.

Savi si i kantitèta makrăko? Savi si i kantitèta totàlo?

6. P-o jekh čaro si 15 ambrola vaš aver 5 var maj zalaga.

Kozom ambrola sine p-o dujto čaro?

Kozom ambrola sine totàlo?

7. I mami kidinăs and-él 3 sevlă 119 anre. Palal so liel andar o jekhto sevli 6 anre, andar o dujto 14 anre, vaš andar o trinto 9 anre, dikhel ke ačhilo sa kodova gin anrenqo and-e svako trin sevlă.

Kozom anre thovdăs i mami k-o agor and-o svako sevli?

UNIUNEA EUROPEANĂ

E siklăripnasqi unitèta: Fràkcie telunitàro thaj ekiunitàro e numitoroça/ anavärneça maj tikno vaj egàlo e 10-eça

I lèkcia: O xulavipen e jekhipnasqo/ savorresqo

Specifikane kompetènce: 1.2; 2.2; 2.3; 2.4; 5.1;5.3.

Butăqi fiša

1. Dikh e savorre cítre thaj xramosar and-o svako kasèta and-e kozom barebar/ egàlo kotora sasas xulavdo svakones.

2. Xulav svako savorro xaben and-e sikavde kotora.

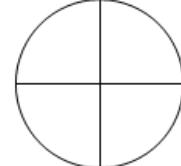
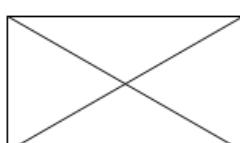
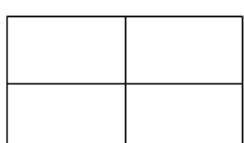
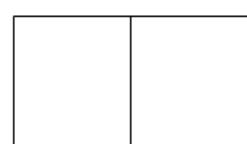
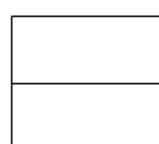
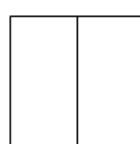
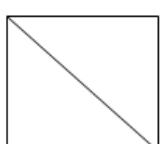
2 barebar kotora

6 barebar kotora

4 barebar kotora

3 barebar kotora

3. Xramosar e kotorenqe gin e svakones figùre kaj sas xulavdo.

UNIUNEA EUROPEANĂ

E siklăripnasqi unitèta: Fràkcie telunitàro thaj ekiunitàro e numitoroça/ anavärneça maj tikno vaj egàlo e 10-eça

I lèkcia: Fràkcie: anavärno/ numitòro thaj ginavno

Specifikane kompetènce: 1.2; 2.1; 2.2; 2.3; 2.4; 5.1; 5.2; 5.3.

Butăqi fişa

1. Trujar loleça e ginavimata fràkciaqe.

$$\frac{9}{3} \quad \frac{7}{7} \quad \frac{5}{4} \quad \frac{10}{9} \quad \frac{9}{5} \quad \frac{6}{10} \quad \frac{1}{7} \quad \frac{8}{2} \quad \frac{7}{10} \quad \frac{2}{8} \quad \frac{5}{9}$$

2. Xramosar e fràkcie: jekh dujvalo, duj trinvalo, panž eftavaloo, štar dešvalo, efta šelorre.

— — — — —

3. Xramosar i lìnia fràkcia:

- a) aštariglano; b) trin opral panž; c) o ginavdo si 4, vaš o anavdo si 8;

— — —

- d) štar po oxto; e) duj trinvalo.

— — —

4. Pher o palutno tabèlo:

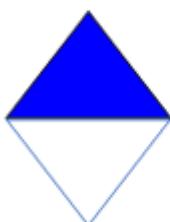
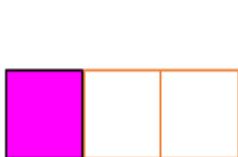
O sasto	O totàlo gin e barbare riga	O gin e rangärde kotora	Ginavdo	Anavdo	Fràkcie

UNIUNEA EUROPEANĂ

5. Xramosar sar fràkcie:

6. Xramosar Č (kana si ćaćeš) vaš N (kana na si ćaćeš).

- a) Jekh sasto si kerdo andar 3 paša

- b) Jekh dujvalo šaj te xramosarel pes sar $\frac{1}{2}$

- c) O trinto kotor anθar jekh sasto si jekh paš.

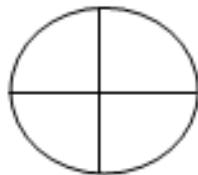

- d) Jekh paš = jekh dujvalo

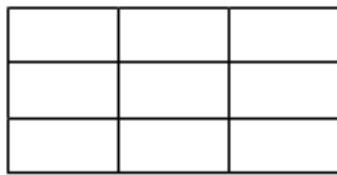

7. Rangär o trebutno kotor e fràkciaqo:

$$\frac{1}{4}$$

$$\frac{4}{9}$$

$$\frac{2}{6}$$

UNIUNEA EUROPEANĂ

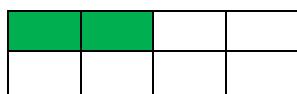
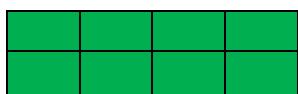
E siklăripnasqi unitèta: Fràkcie telunitàro thaj ekiunitàro e numitoroça/ anavärneça maj tikno vaj egàlo e 10-eça

I lèkcia: I komparàcia jekhe frakciaqi

Specifikane kompetènce: 1.2; 2.1; 2.2; 2.3; 2.4; 5.1; 5.2; 5.3.

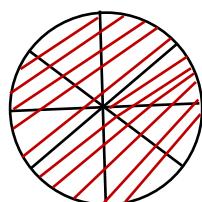
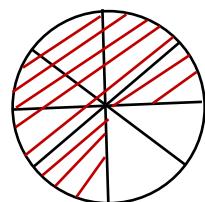
Butăqi fişa

1. Xramosar e fràkcie trebutne cítrosqe thaj ker i komparàcia:

2. Ker i komparàcia:

$$1 \dots \frac{3}{3}$$

$$1 \dots \frac{5}{3}$$

$$\frac{5}{2} \dots 1$$

$$1 \dots \frac{2}{3}$$

$$\frac{7}{7} \dots 1$$

$$\frac{6}{3} \dots 1$$

3. Xramosar Ć (kana si ćaćeš) vaš N (kana na si ćaćeš).

$$\frac{1}{5} < 1$$

$$\frac{3}{3} = 1$$

$$\frac{6}{7} > 1$$

$$\frac{5}{2} < 1$$

$$1 = \frac{6}{6}$$

$$\frac{1}{3} > 1$$

4. Xramosar savorre fràkcie telalunitèta save si len ko anavdo i cífra 7.

5. Xramosar savorre fràkcie opralunitèta save si len o anavdo 2, labärindoj nùmaj cífre.

6. Xramosar savorre fràkcie xulavde unitèta labärindoj nùmaj pàre cífre.

7. Xramosar savorre fràkcie xulavde unitèta labärindoj nùmaj bipàre cífre.

8. Pher e thana trebutne cífrencia:

$$\frac{5}{15} = \dots$$

$$1 = \frac{1}{7}$$

$$1 > \frac{1}{3}$$

$$1 < -$$

UNIUNEA EUROPEANĂ

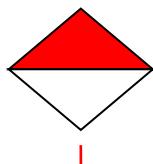
E siklăripnasqi unitèta: Fràkcie telunitàro thaj ekiunitàro e numitoroça/ anavärneça maj tikno vaj egàlo e 10-eça

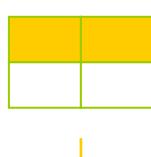
I lèkcia: I komparàcia thaj o thovipen e frakcienqo kaj sajkh anavärno/ numitòro

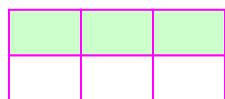
Specifikane kompetènece: 1.2; 2.1; 2.2; 2.3; 2.4; 5.1; 5.2; 5.3.

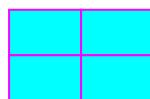
Butăqi fişa

1. Dikh e figùre thaj xramosar i fràkcia save si e rangärdi kotor e svakones sasto:

2. Rangär kozom si svako fràkcia:

$$\frac{2}{6} \rightarrow \begin{array}{|c|c|}\hline & \\ \hline & \\ \hline & \\ \hline & \\ \hline \end{array}$$

$$\frac{5}{8} \rightarrow \begin{array}{|c|c|c|c|}\hline & & & \\ \hline \end{array}$$

$$\frac{9}{12} \rightarrow \begin{array}{|c|c|c|c|}\hline & & & \\ \hline \end{array}$$

3. Ker komparàcia andar e fràkcie:

$$\frac{6}{13} \dots \frac{6}{7}$$

$$\frac{5}{3} \dots \frac{9}{3}$$

$$\frac{12}{12} \dots \frac{12}{7}$$

$$\frac{3}{7} \dots \frac{7}{7}$$

4. Ordonisar e fràkcie:

a) barardo:

$$\frac{3}{8}, \frac{5}{8}, \frac{1}{8}, \frac{4}{8}, \frac{6}{8}$$

b) tiknărdo:

$$\frac{5}{7} ; \frac{5}{7} ; \frac{2}{7}; \frac{1}{7}; \frac{4}{7}.$$

c) pher e čuće thana, te del tut jekh rend frakiendar ordinisarde bareder:

$$\frac{2}{9}; \quad \frac{4}{9}; \quad -\frac{7}{9}$$

5. I Ana kerel jekh širo miriklendar rangärde zeleno, lolo thaj bordo. E zeleno miriklă si $\frac{1}{10}$ andar o totälo, kodola lole si $\frac{2}{10}$ maj but, thaj o áchipen, o kotor kodolen bordo. So kotor andar o gin e miklenqi rangär sine bordo?

6. O Florìn thaj i Marìa ȝan svako d s e vurdone a anglal i  kola ȝi khere. I Marìa thol e Florines te ginel kozom km sine katar i  kola ȝi khere, kana $\frac{1}{3}$ and-ar o drom si barebar po 7 km. Kozom min tura inkerel o drom, kana 7 km sine kerde and- l 13 min tura ?

UNIUNEA EUROPEANĂ

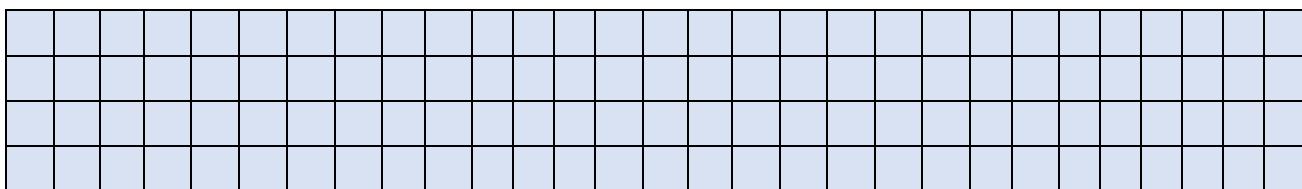
E siklăripnasqi unitèta: Fràkcje telunitàro thaj ekiunitàro e numitoroça/ anavärneça maj tikno vaj egàlo e 10-eça

I lèkcia: Rekapitulàcia

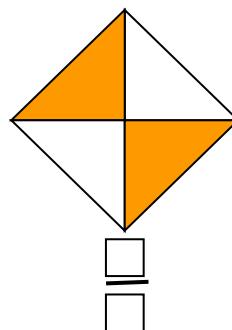
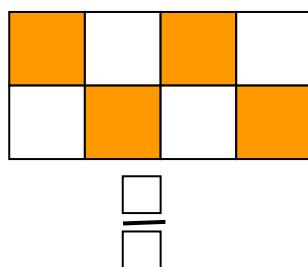
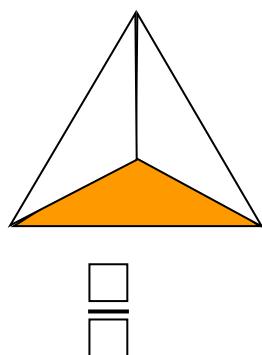
Specifikane kompetènce: 1.2; 2.1; 2.2; 2.3; 2.4; 5.1; 5.2; 5.3.

Rekapitulàcia

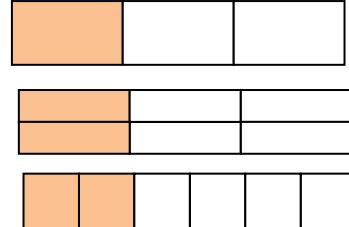
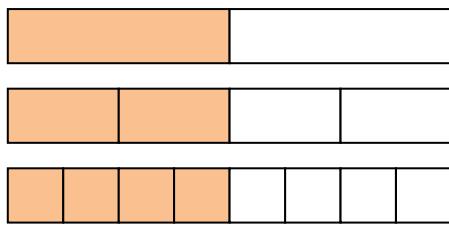
1. Xramosar e fràkcje: jekh dujvalo, duj trinvalo, panž eftavaloo, efta šelorre.

2. Xramosar so fràkcja andar o cítro si o rangärdo than and-o svako këzo:

3. Xramosar barebar fràkcje palal e palutne cítre:

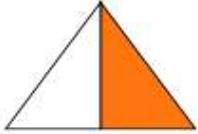

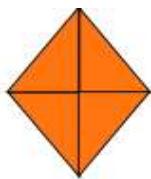
UNIUNEA EUROPEANĂ

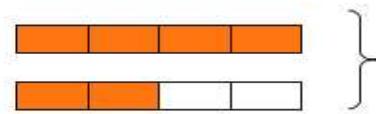
4. Xramosar e trebutni fràkcja e rangärdo kotor, palem cider len svakones fràkcja pesqi anavipen:

—

—

—

opralunitèta

telalunitèta

xulavdiunitèta

5. Xramosar svako fràkcja and-i trebtui koloàna andar o tabèlo:

$$\frac{1}{3}; \frac{2}{3}; \frac{3}{3}; \frac{4}{2}; \frac{5}{2}; \frac{6}{6}; \frac{7}{3}; \frac{4}{9}; \frac{7}{7}; \frac{4}{2}; \frac{1}{2}; \frac{8}{1}; \frac{34}{34}; \frac{23}{10}; \frac{9}{9}.$$

Fràkcja xulavdiunitèta	Fràkcja telalunitèta	Fràkcja opralunitèta

6. Xramosar o ginavdo vaś o anavdo te del tut:

- Fràkcja telalunitèta:

$$\frac{3}{4}, \quad \boxed{}, \quad \frac{14}{8}, \quad \boxed{}, \quad \boxed{}, \quad \frac{65}{65}, \quad \frac{32}{\boxed{}}, \quad \frac{109}{\boxed{}}, \quad \frac{2306}{\boxed{}}$$

- Fràkcja xulavdiunitèta:

$$\frac{6}{6}, \quad \frac{15}{\boxed{}}, \quad \frac{\boxed{}}{83}, \quad \frac{76}{\boxed{}}, \quad \frac{603}{\boxed{}}, \quad \frac{102}{\boxed{}}, \quad \frac{\boxed{}}{1\,000}$$

- Fràkcja opralunitèta:

$$\frac{13}{6}, \quad \frac{\boxed{}}{6}, \quad \frac{25}{\boxed{}}, \quad \frac{43}{\boxed{}}, \quad \frac{\boxed{}}{98}, \quad \frac{\boxed{}}{276}, \quad \frac{4\,231}{\boxed{}}$$

UNIUNEA EUROPEANĂ

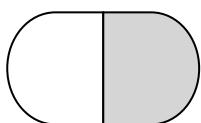
E siklăripnasqi unitèta: Fràkcie telunitàro thaj ekiunitàro e numitoroça/ anavärneça maj tikno vaj egàlo e 10-eça

I lèkcia: Evaluàcia

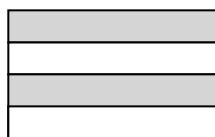
Specifikane kompetènce: 1.2; 2.1; 2.2; 2.3; 2.4; 5.1; 5.2; 5.3.

Evaluàcia

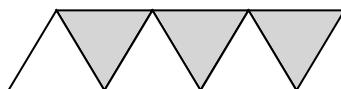
1. Trujar trebutni fràkcie:

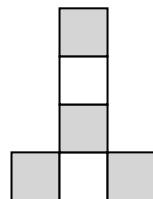
$$\frac{1}{4}; \frac{1}{2}; \frac{1}{3}.$$

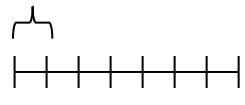
$$\frac{2}{5}; \frac{2}{4}; \frac{2}{3}.$$

$$\frac{3}{8}; \frac{3}{6}; \frac{3}{4}.$$

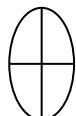

$$\frac{2}{8}; \frac{4}{6}; \frac{3}{7}.$$

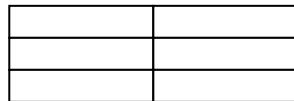

$$\frac{4}{5}; \frac{6}{8}; \frac{5}{7}.$$

2. Rangär palal sar sikavel tuqe i fràkcia:

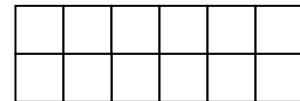
$$\frac{1}{4}$$

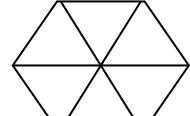
$$\frac{4}{6}$$

$$\frac{6}{8}$$

$$\frac{8}{12}$$

$$\frac{2}{6}$$

3. Den pen e fràkcie: $\frac{3}{6}, \frac{12}{12}, \frac{5}{5}, \frac{10}{9}, \frac{7}{3}, \frac{4}{8}.$

Pher o tabèlo palal o mangipen:

Fràkcia xulavdiunitèta	Fràkcia telalunitèta	Fràkcia opralunitèta

4. Den pen e cífre 5, 7, 8. Xramosar trin fràkcie telalunitèta, trin opralunitèta fràkcie thaj trin xulavdeunitèta fràkcie. Ordonisar bareder e fràkcie save si len o anavdo 7.

5. Xramosar po trin fràkcie barebar po:

a) $\frac{1}{3}$ _____

b) $\frac{7}{5}$ _____

c) $\frac{12}{18}$ _____

6. Ker komparàcia andar e fràkcie:

$$\frac{4}{5} \dots \frac{7}{5} \quad \frac{6}{6} \dots \frac{3}{3} \quad \frac{7}{9} \dots \frac{7}{11} \quad \frac{5}{9} \dots \frac{8}{9} \quad \frac{10}{10} \dots \frac{100}{100}$$

7. Ginav:

1
3 andar 18

$$\begin{array}{r} 4 \\ \underline{-} 8 \\ \hline \end{array} \quad \text{andar } 32$$

2
5 andar 240

8. Ker.

$$\frac{2}{7} + \frac{3}{7} = \quad \frac{3}{8} + \frac{4}{8} = \quad \frac{3}{4} + \frac{1}{4} = \quad \frac{10}{10} - \frac{2}{10} = \quad \frac{8}{9} - \frac{2}{9} - \frac{3}{9} =$$

$$1 + \frac{3}{5} = \quad 1 - \frac{4}{6} = \quad \frac{29}{15} - 1 =$$

UNIUNEA EUROPEANĂ

E siklăripnasqi unitèta: Geometrikane intuitivo elemèntură

I lèkcia: O thanăripen jekhe butăqo/ objektosqo

Specifikane kompetènce: 1.1; 1.2; 3.1; 3.2

Butăqi fiša

1. Dikh o tabèlo thaj xramosar e ȝivutrenqo anav palal sar sikavel e koordonàte.

(A, 4) (B, 2) (C, 5) (D, 1) (E, 3)

E					
D					
C					
B					
A					
	1	2	3	4	5

2. Rangär zelenoneça e ćelùle palal sar sikaven e duj druna.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

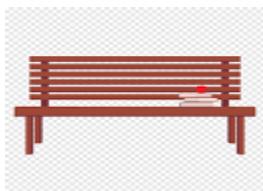
E siklăripnasqi unitèta: Geometrikane intuitivo elemèntură

I lèkcia: Pùnkture vi lìnie

Specifikane kompetènce: 1.1; 1.2; 3.1; 3.2

Butăqi fiša

1. Dikh e telutne imàgine thaj xramosar telal lenθe so reprezentisaren: jekh vòrta, jekh segmènto vortaqo, jekh pašvòrta, jekh pùnkto.

2. Rangär, labärindoj i rìgla thaj o angarno:

a) jekh vòrta „**a**” and-i òbliko pòzicia;

b) jekh segmènto **AB**, kaj si les o lunžípen

3 cm, and-i orizontàlo pozicia;

c) jekh pašvòrta and-i vertikàlo pozicia;

d) jekh pùnkto and-o maškar e kasetaqo.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

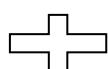
E siklăripnasqi unitèta: Geometrikane intuitivo elemèntură

I lèkcia: I rotali lìnia. I chindi lìnia

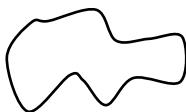
Specifikane kompetènse: 1.1; 1.2; 3.1; 3.2

Butăqi fişa

1. Xramosar telal svako čitro so si:

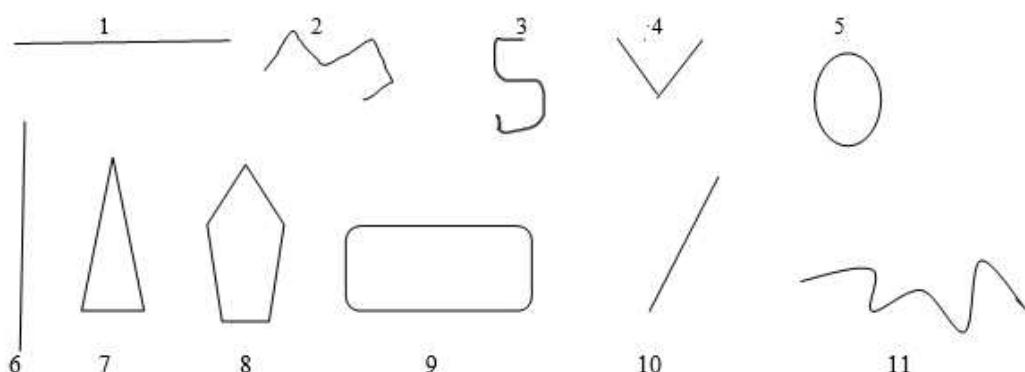
M
X

2. Čitrisar:

Trin pùnkture	Jekh segmènto and-i vertikàlo pozìcia	Jekh vòrta lìnia and-i orizontàlo pozìcie	Jekh rotali/ kurbisardi thaj phandli lìnia	Jekh rotali/ kurbisardi thaj putardi lìnia	Jekh triànglo

3. Xramosar and-o tabèlo e gina vaś svàko geometrikani figùra:

lìnia	1, 6, 10
rotali/ kurbisardi thaj phandli lìnia	
rotali/ kurbisardi thaj putardi lìnia	
chindi thaj putardi lìnia	
chindi thaj phandli lìnia	

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

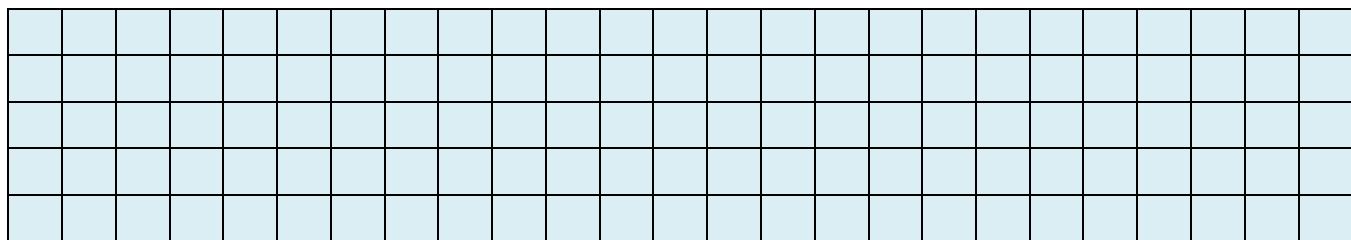
E siklăripnasqi unitèta: Geometrikane intuitivo elemèntură

I lèkcia: Ùngiură

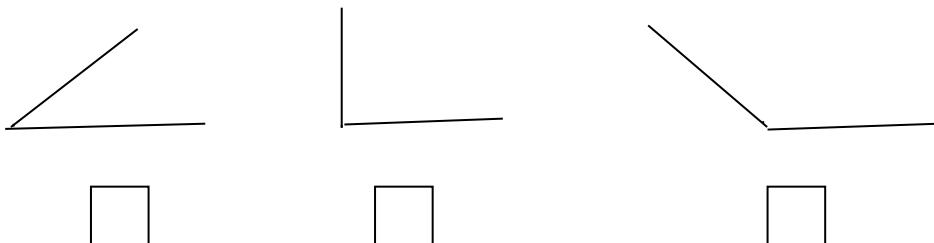
Specifikane kompetènce: 1.1; 1.2; 3.1; 3.2

Butăqi fişa

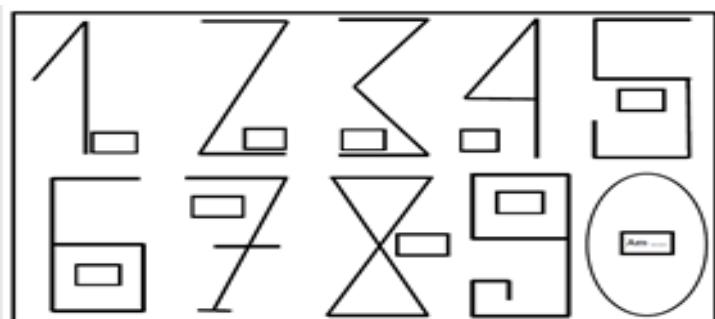
1. Ćitrisar jekh pùnkto A. Cirde andar kadava pùnkto 3 pašvòrte. Kozom ùngiură keren pen?
Xramosar save si e kerde ùngiură.

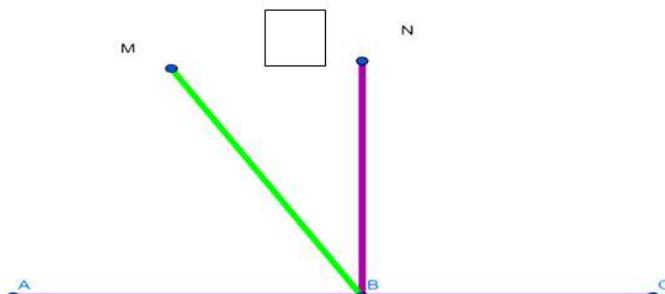
2. Ordonisar e ùngiură kaθar o maj tikno ka-o maj baro.

3. Dikh o cítro. Xramosar sode ùngiură si and-i svàko cìfra?

4. Kozom ùngiură sine and-i telutni figùra? Ćitrisar e angardeça e ùngiură!

UNIUNEA EUROPEANĂ

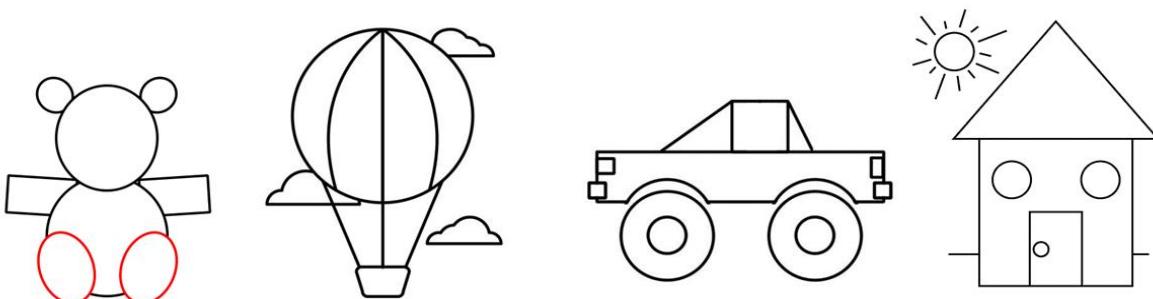
E siklăripnasqi unitèta: Geometrikane intuitivo elemèntură

I lèkcia: Poligònură

Specifikane kompetènce: 1.1; 1.2; 3.1; 3.2; 5.2

Butăqi fişa

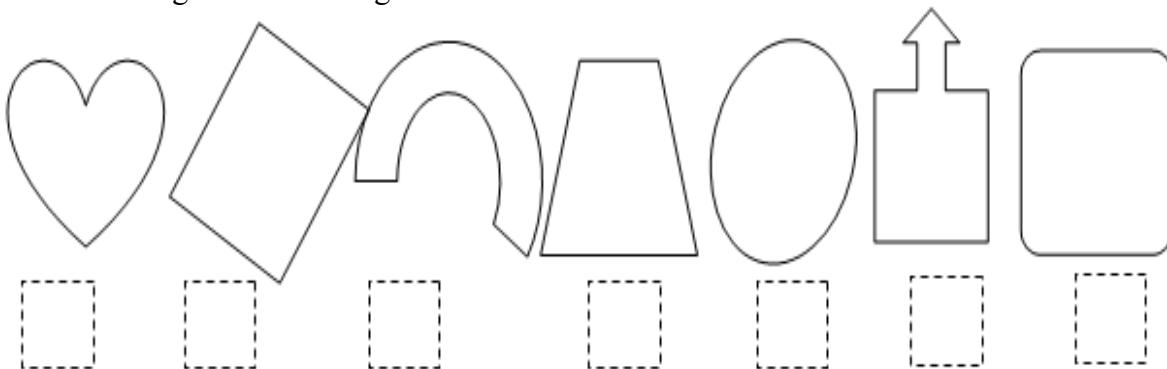
1. Dikh e telutne cítre. Rangär savorre geometrikane figùre save arakhes len.

2. Khethanär e pùnkturna kaj te del tut geometrikane figure save te avel len 3, 4 vi 5 lature.

3. Xramosar and-e kasète o sèmno ✓ telal e cítre save si geometrikane figure vi o sèmno X telal e cítre save na si geometrikane figure.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

4. Ćitrisar and-o svako štarriglano jekh poligono dikhindoj e mangimata palal e laturenqo gin.

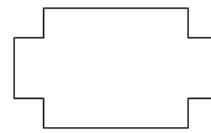
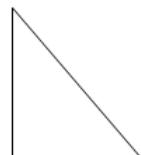
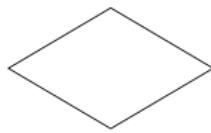
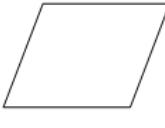
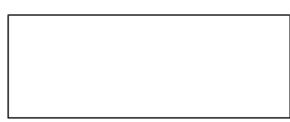
3 lature

4 lature

5 lature

5 lature

5. Dikh e poligonoră save si maj tele thaj xramosar anda lenθe e laturenqo gin.

6. Rode e poligonoră andar i imàgina. Trujar len zelenoneça.

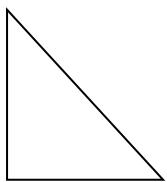
E siklăripnasqi unitèta: Geometrikane intuitìvo elemèntură

I lèkcia: O štarigalo thaj o vortiglo/ dreptùngio

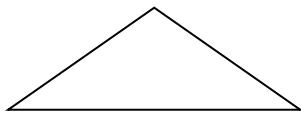
Specifikane kompetènse: 1.1; 1.2; 3.1; 3.2; 5.2

Butăqi fișă

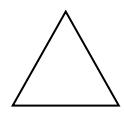
1. Cirde jekh llinia kaθar sváko dikhipen k-o trebutno alav: vortiglo/ dreptungio vaj štarigalo.

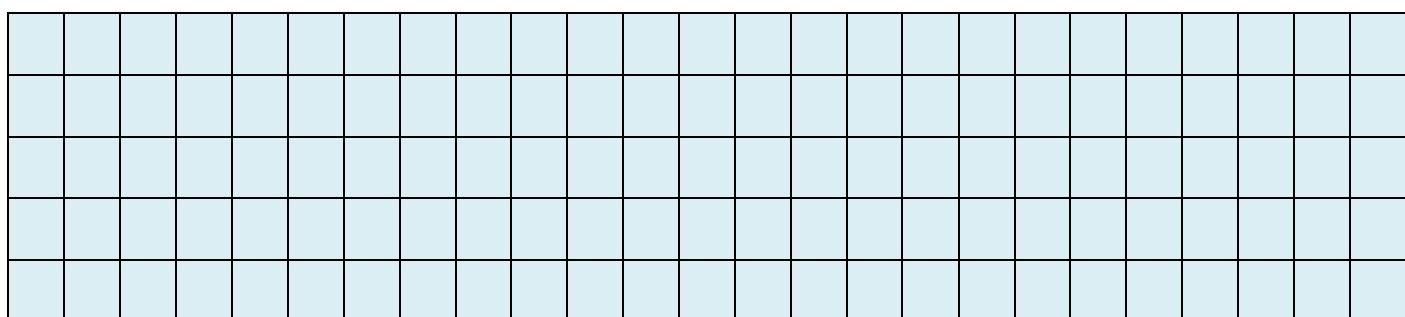
vortiglo/ dreptungio

śtarigalo

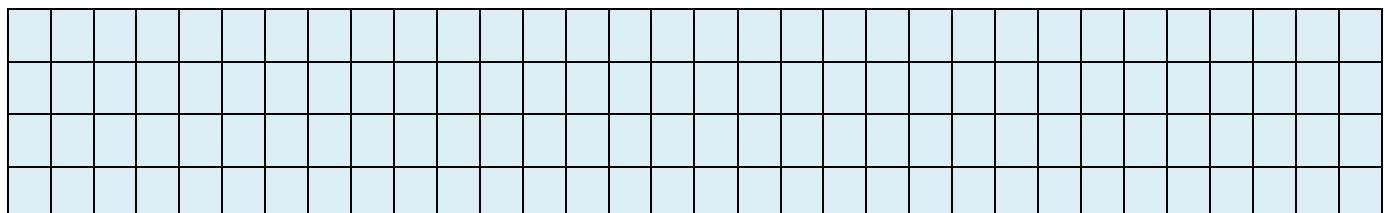
2. Ćitrisar, maj tele, 2 štagigale thaj 3 vortigle/ dreptungjurā.

3. Pher i figùra kaś te del tut jekh štarigalo thaj jekh vortiglo.

4. O lunžipen jekhe vortiglosqo si 188 cm, haj o buxlipen si 89 cm. So lunžipen sine e savorre vortiglesqe lature?

UNIUNEA EUROPEANĂ

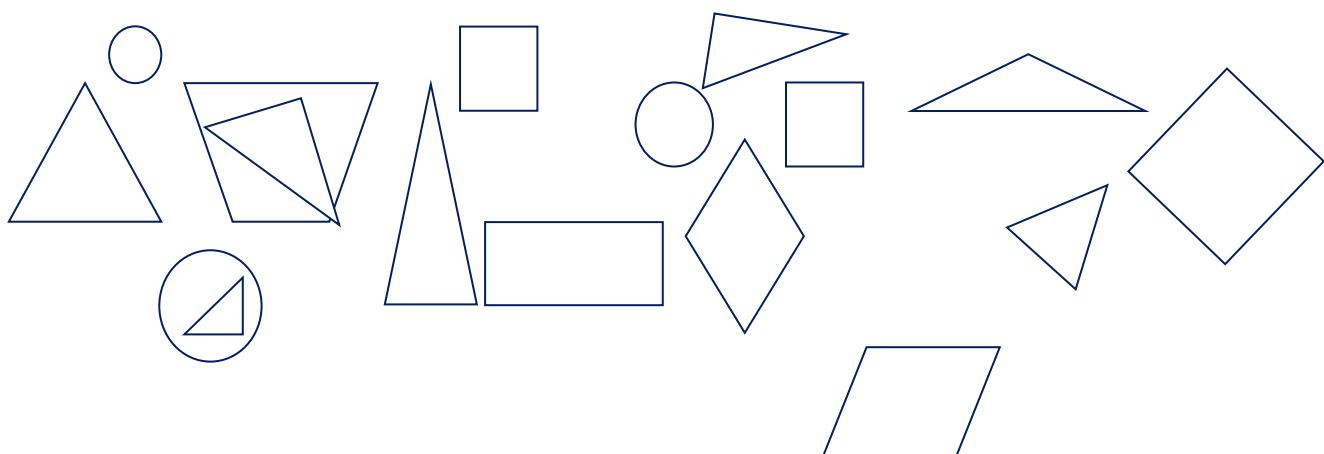
E siklăripnasqi unitèta: Geometrikane intuitivo elemèntură

I lèkcia: Triànglo thaj o truj

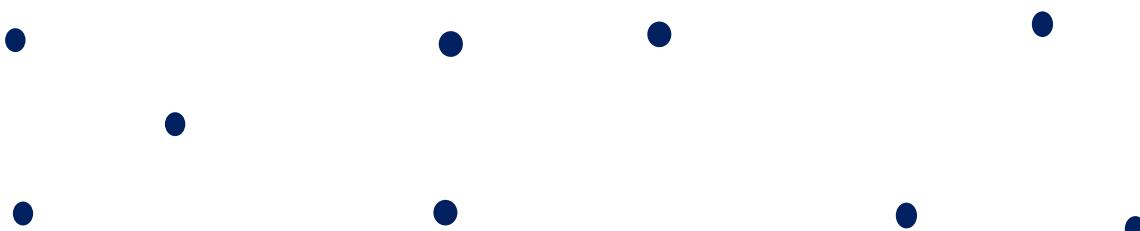
Specifikane kompetènce: 1.1; 1.2; 3.1; 3.2; 5.2

Butăqi fiša

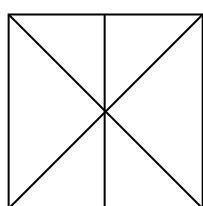
1. Rangär nùmaj e truja save si maj tele.

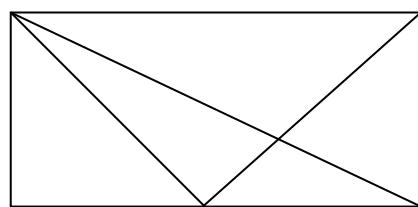
2. Khethanär e pùnkture kaj te del tut triànglură:

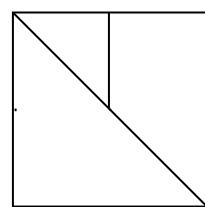
3. Ćitrisar kazom triànglură sode sikavel o gin.

3

5

6

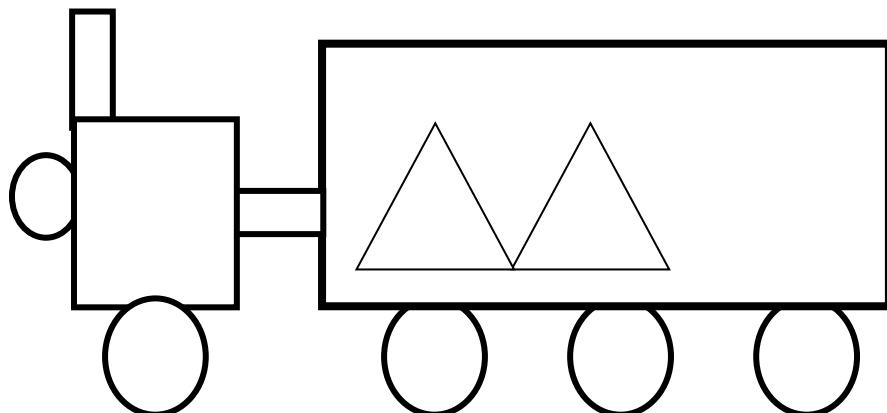

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

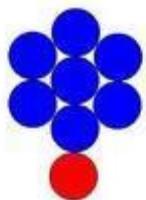
4. Dikh o cítro thaj ginav sode truja thai triàngle si and-o kamiòno:

truja

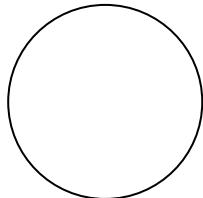
triànglură

5. Xramosar sode truja sine maj tele?

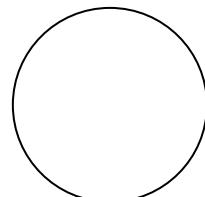

6. Xulàv e truja and-e:

a) duj barabar/ egàlo kotora

b) štar barabar/ egàlo kotora

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale

2014-2020

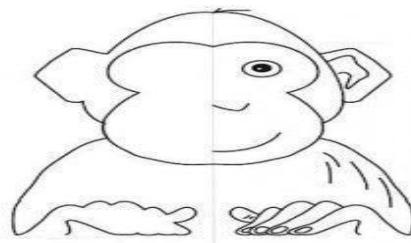
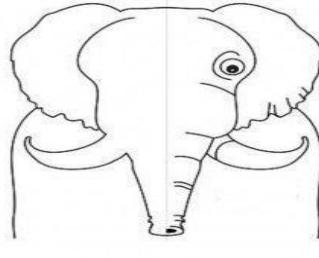
E siklăripnasqi unitèta: Geometrikane intuitivo elemèntură

I lèkcia: Simetriaqi àksa

Specifikane kompetènce: 1.1; 1.2; 3.1; 3.2; 5.1; 5.2

Butăqi fişa

1. E cirde lìnie si e simetriaqe àkse. Ćitrisar e kotora kaj na si thaj ker palem le ȝivutren.

2. Cirde e simetriaqe àkse vaś e avutne figùre:

3. Pher o tabèlo.

O anav e geometrikane figuraqo	Geometrikane figùre	O gin e simetriako àkse

UNIUNEA EUROPEANĂ

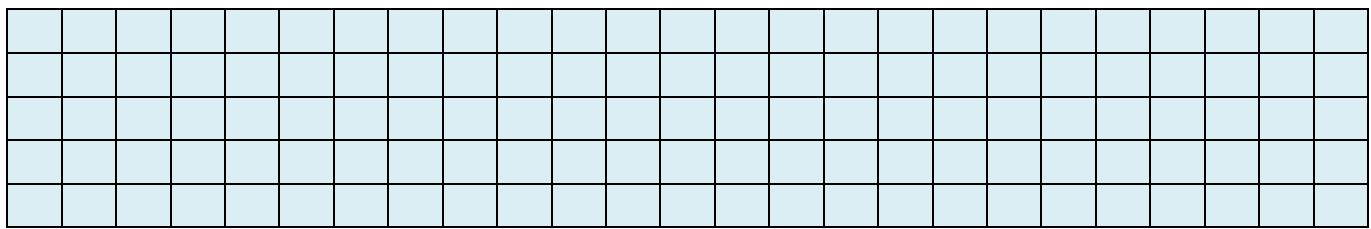
E siklăripnasqi unitèta: Geometrikane intuitivo elemèntură

I lèkcia: O perimètro

Specifikane kompetènce: 1.1; 1.2; 2.4; 3.1; 3.2; 5.1; 5.2

Butăqi fiša

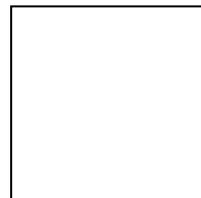
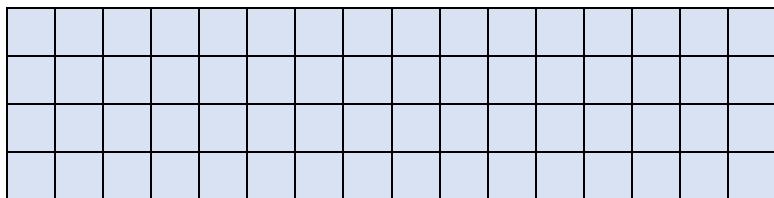
1. 3anindoj ke duj štariĝale/ kherorre mapinen 1 centimètro, cītrisar, maj tele, jekh štariĝalo thaj kaj si les o perimètro 10 centimètrură.

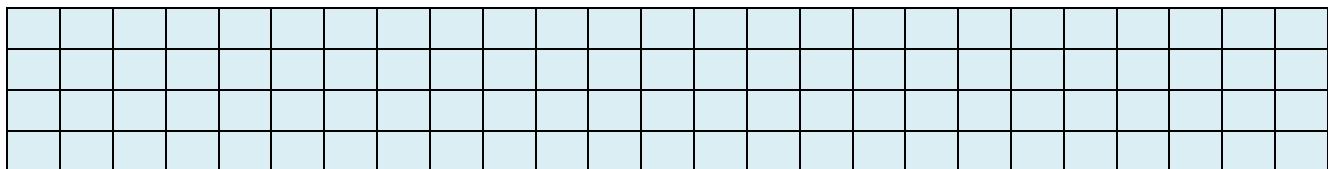
2. Pher i geometrikani figùra andar i ìmàgina, dikhindoj e simetriaqi àksa. So geometrikani figùra dinás tut? Arakh o perimètro e geometrikane figuraqo, 3anindoj ke o buxlipen si jekh firtari/ sfèrto andar o lunžipen.

3. La Mirèla si lan jekh dikhlorro kaj si les i forma sar jekh štariĝalo e laturaça 16 cm. Voj kamel te thol dantèla trujal. So lunžipen avela i dantèla?

4. Arakh o perimètro jekhe trianglosqo kana i jekhto latura si la o lunžipen 4 cm, i dujto latura si la i lunžipen trinvar sar i jekhto, haj i trinto latura si jekh firtari/ sfèrto andar i dujto latura.

UNIUNEA EUROPEANĂ

E siklăripnasqi unitèta: Geometrikane intuitivo elemèntură

I lèkcia: Geometrikane korpură

Specifikane kompetènce: 1.1; 1.2; 2.4; 3.1; 3.2; 5.1; 5.2

Butăqi fiša

1. Xramosar and-o tabèlo e butěnqe anava dikhindoj i fòrma kaj si len.

kùbo	kuboìdo	sfèra	cilindro	kòno

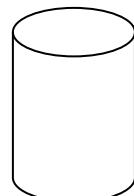
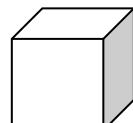
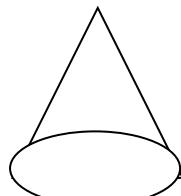
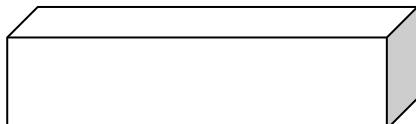

2. Xramosar and-o punktisardo than e trebutne alava:

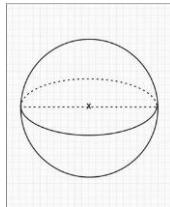
- ❖ E kubos si les muja thaj sere.
- ❖ E kuboidos si les muja vi buxlimata.
- ❖ E kubos si les e mujenqi fòrma sar
- ❖ E kuboidos si les e mujenqi i fòrma sar

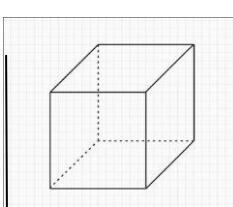
3. Xramosar telal svako kòrpo lesqoo anav.

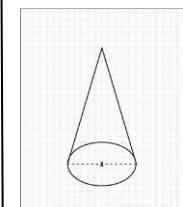
4. Trujar i grafēma kaj sikavel o anavi vaš svàko geometrikano kòrpo.

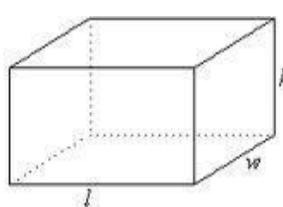
- A. kùbo
- B. truj
- C. sfèra

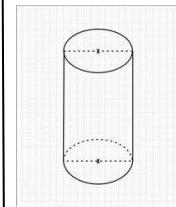
- A. štarigalo
- B. cilindro
- C. kùbo

- A. cilindro
- B. kòno
- C. triànglo

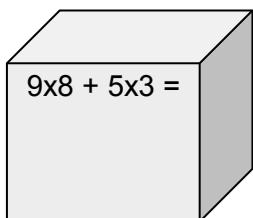

- A. vortiglo
- B. kubôido
- C. cilindro

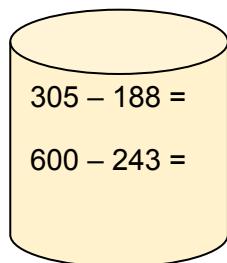

- A. kono
- B. cilindro
- C. truj

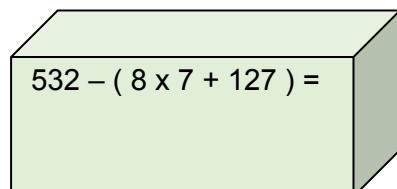
5. Rezolvısar e ginavimata andar e geometrikane korpură, palem xramosar o rezultatō andi barăripnasqi thaj tiknederipnasqi òrdina.

$9 \times 8 + 5 \times 3 =$

$600 - 243 =$

$$532 - (8 \times 7 + 127) =$$

$$13 \cdot 7 + 48 =$$

UNIUNEA EUROPEANĂ

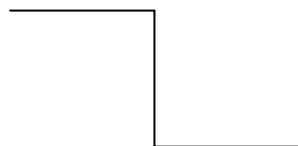
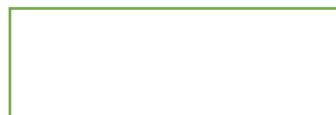
E siklăripnasqi unitèta: Geometrikane intuitivo elemèntură

I lèkcia: Rekapitulàcia

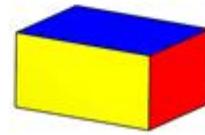
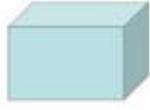
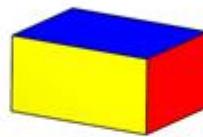
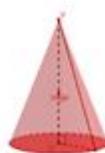
Specifikane kompetènce: 1.1; 1.2; 2.4; 3.1; 3.2; 5.1; 5.2

Rekapitulàcia

1. I Marìa si and-i klàsa. Voj dikhel and-o lil e avutne geometrikane figùre. Ažutisar la te xramosar telal svàko geometrikani figùra o trebutno anav!

2. I Mària kamel te kerel jekh filatín/ kastèlo, tha či zanel te ovela dosta kotora te vazdel les. Ažutisar la, zanindoj ke trebul laqe 4 kùbură, 4 paralelipipèdură, 4 kònură, 4 sfère vi 1 cilindro!

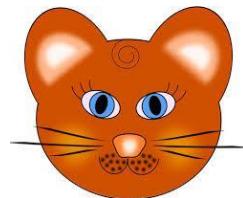
3. I Marìa kamel te dikhel ke tu ȝanes te ginaves o perimètro e palutne objekturenqo andar pesqi klàsa:

- Pesqi bânska si lan fòrma sar jekh starriglano e lunzipnaça 95 cm. Savo si laqo perimètro?

- E vudares si les fòrma sar jekh vortiglo/ dreptungio kaj si lan o buxlipen 100 cm, haj o lunzipen 2 var maj baro sar si o buxlipen: Savo si lesquo perimètro?

- O tablòvo palal o barrang/ zido si les trianglosqi fòrma e lunzimatènxa: 12 cm, 9 cm vi 12 cm. Savo si lesquo perimètro?

4. La Maria si lan and-o pesqo zenuntno portofòlivo ìmàgine e ȝivutrença. Dikh svàko andar lende. Cítrisar i simetriàki àksa pa svako ìmàgine. So dikhlän?

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

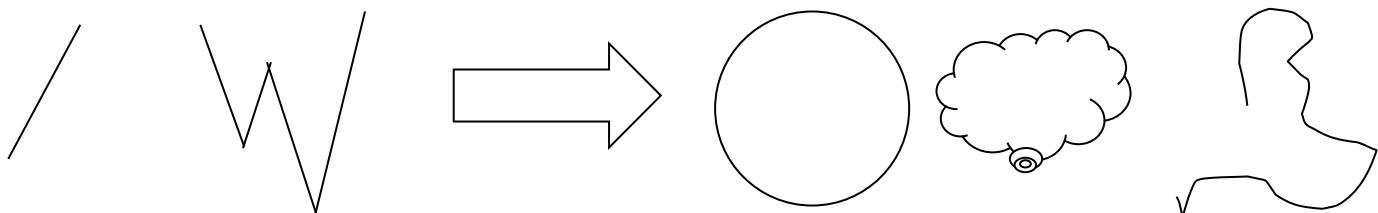
E siklăripnasqi unitèta: Geometrikane intuitivo elemèntură

I lèkcia: Evaluàcia

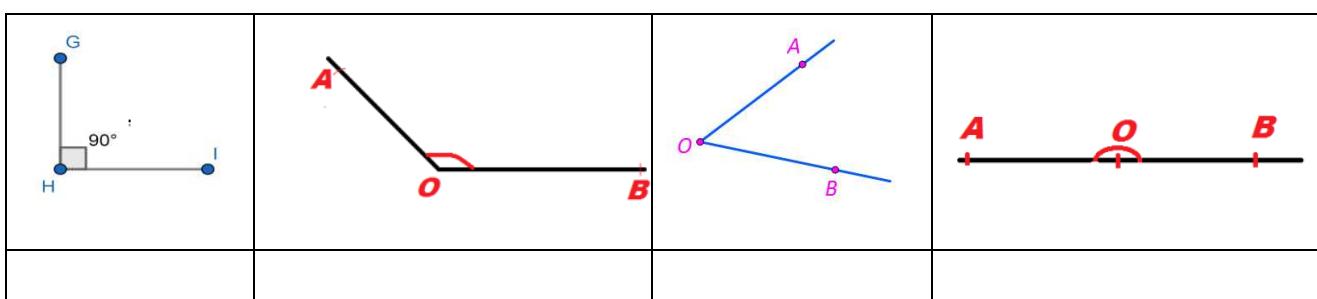
Specifikane kompetènce: 1.1; 1.2; 2.4; 3.1; 3.2; 5.1; 5.2

Evaluàcia

1. Xramosar telal svàko figùra so tìpo liniaqo reprezintisarel.

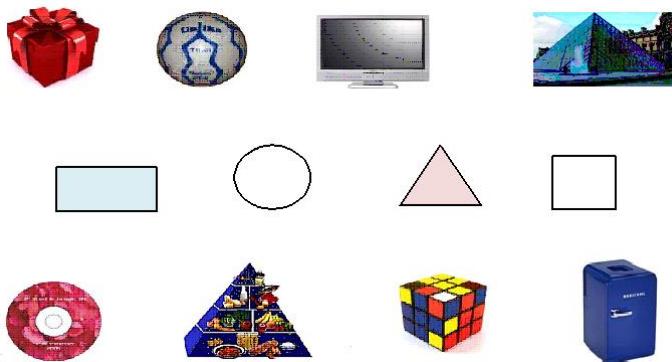
2. Dikh e ùngiură kaj si maj tele. Ordonisar len palal penqo baripen.

3. Ćitrisar jekh:

triànglo	starigalo	truj	vortiglo

4. Cirde jekh lìnia kaθar svàko obijèkto ka-i figura saväça miazel pes:

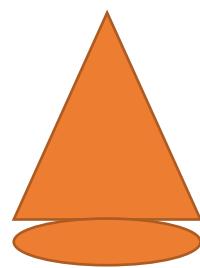
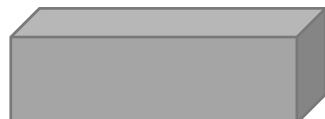
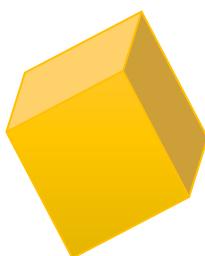

UNIUNEA EUROPEANĂ

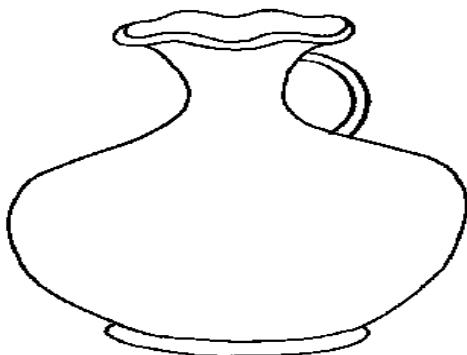

Instrumente Structurale
2014-2020

5. Xramosar e anava e geometrikane korpurenqe save si maj tele:

6. Ker p-o bero sa kodobor figure kozom sine sikavde and-o tabèlo:

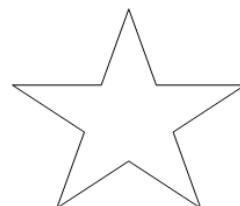
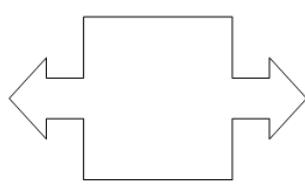
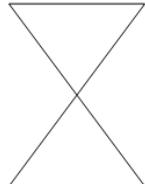
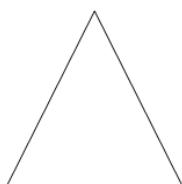

	6
	1
	4
	2

7. Nakh, **Ć** (ćaćes) palal e propozicie save si ćaće thaj **N** (na si ćaće) palal e propozicie save na si ćaće:

- E trujes si les jekh rig. _____
- O štarriglano si jekh poligono stare laturença. _____
- O trianglo n-aştì te ovel les egàlo lature. _____
- O perimètro si i sùma e savorre laturenqi. _____
- E kubos si les 8 muja and-i štarriglanesqi fòrma. _____
- O kuboïdo maj anavärel pes vi paralelipipèdo. _____

8. Cirde e simetrienqe àkse vaś e dine cítre:

UNIUNEA EUROPEANĂ

E siklăripnasqi unitèta: Unitète thaj instrumèntură vaś o mapipen

I lèkcia: Mapipnasqe unitète vaś o lunžipen. E metrosqe telmultiplură vi multiplură

Specifikane kompetènce: 1.1; 1.2; 2.2; 2.4; 2.5; 4.1; 4.2; 5.2

Butăqi fişa

1. Trujal e instrumentură kaj d-aşties te mapies e lunžime:

2. Kide o anavipen e mapimasqo unitèta pesqi tiknárimasqo anavipen:

centimètro	mm	decamètro	dam
decimètro	cm	kilomètro	hm
milimètro	dm	hectomètro	km

3. Xramosar e maj lačhi unitèta te mapies:

- ✓ E lunžime e penīca katar o angarno:.....
- ✓ O durăripen andar duj fòurā:.....
- ✓ E lunžime jekhe baräqe:.....
- ✓ durăripen katar khere ȝi k-i škola:.....
- ✓ buxlipen jekhe liliarresqe patrina:.....
- ✓ xoripen e panäqo andar o pašalipen:.....

4. Xramosar and-e rend e anava e čhavenqe katar o maj tiknorro ȝi ko äl maj ućo:

Lucia

Luca

Cecilia

Gena

Angela

Marcel

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

5. Dikh o čitro. Kozom metrură žal o Mihai pasa děs, angle-palem, katar o khere ūi ki škola?

6. Ginav:

$$147 \text{ m} + 90 \text{ m} =$$

$$150 \text{ mm} - 2 \times 50 \text{ mm} =$$

$$36 \text{ dm} : 4 \times 10 =$$

$$525 \text{ dm} - 28 \text{ dm} : 7 =$$

$$4725 \text{ km} - 2800 \text{ km} =$$

$$4 \times 95 \text{ cm} - 100 \text{ cm} =$$

7. Jekh gongrov gelo and-i jekhto děs 15 m, o dujto děs 2 var maj but, vaš o trinto děs 5 m maj zalaga de sar o jekhto děs. So durăripen gelas o gongrov and-äl trin děsa?

Lačharipen:

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

E siklăripnasqi unitèta: Unitète thaj instrumèntură vaś o mapipen

I lèkcia: Mapipnasqe unitète vaś o volùmo e likidurenqo. E litrosqe telmultiplură vi multiplură

Specifikane kompetènce: 1.1; 1.2; 2.2; 2.4; 2.5; 4.1; 4.2; 5.2

Butăqi fiša

1. Xramosar Ć (ááces) vaj N (bićááces):

- E multiplă e litrosqe sine: dekalìtro, hektolìtro, kilolìtro.
- O principàlo unitèta vaś o mapipen e berenqe šajnipen si o mètro.
- Deçilìtro, céntilìtrul, mililìtrul sine mapipnasqo unitèta maj tikne de sar o lìtro.
- And-i jekh kući anderel pes 1 lìtro panesqo.
- O turtum si les jekh šajnipen maj baro de sar i cistèrna.
- E pipèta si lan jekh šajnipen maj tikni de sar i rroj.

2. Ordonisar bareder:

a) 356 ml; 72 ml; 983 ml; 702 ml; 15 ml; 210 ml;

.....

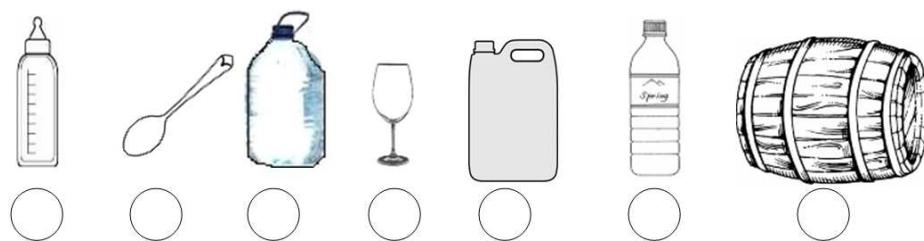
b) 83 dal; 83 ml; 83 kl; 83 cl; 83 l; 83 dl;

.....

c) 721 kl; 90 kl; 901 kl; 14 kl; 267 kl; 87 kl;

.....

3. Ginav e bere katar e maj resetno ke äl maj zalaga resetno:

UNIUNEA EUROPEANĂ

4. Rangăr so d-aştieł pes mapiel pes e litroça:

5. Dikh e panăqo konsumo e ȝivutrenqe and-e milajesqo vaxt! Xramosar e grafeme e ìmagine and-e bibaripnasqo òrdine e panesqo kantitèta thaj kam del tut o gudlo ȝivutro e mamäqo.

C

10 l

Ă

0,5 l

P

52 l

S

11 l

I

45 l

I

6 l

6. Ginav:

$$45 \text{ l} + 23 \text{ l} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$100 \text{ l} + 50 \text{ l} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$31 \text{ l} - 15 \text{ l} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$200 \text{ l} - 100 \text{ l} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$72 \text{ l} + 28 \text{ l} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$350 \text{ l} + 200 \text{ l} = \underline{\hspace{2cm}}$$

7. Alosar o šajnipen kaj fal tuqe maj la hes po:

- a) jekh brad i pan  a : 1L , 10 L, 100 L ;
- b) jekh kan  stra benzinatar : 20 L, 100 L, 300 L ;
- c) jekh turtum mol  a: 5 L, 15 L, 200 l.

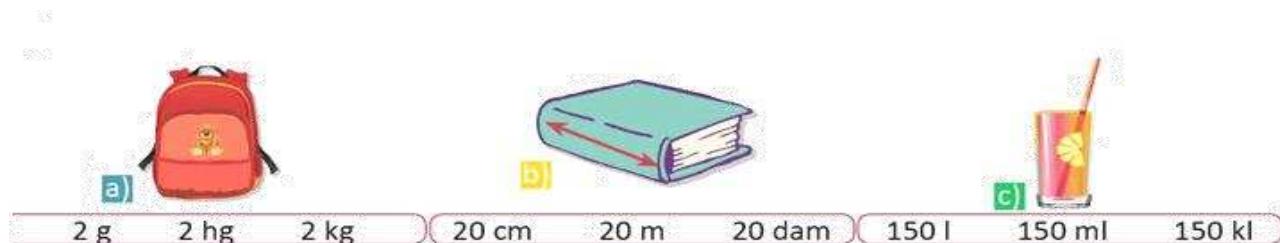
E siklăripnasqi unitèta: Unitète thaj instrumèntură vaś o mapipen

I lèkcia: Mapipnasqe unitète vaś e korpurenqo pharipen

Specifikane kompetènse: 1.1; 1.2; 2.2; 2.4; 2.5; 4.1; 4.2; 5.2

Butăqi fișă

1. Alosar o mapinb kaj trebul and-o svako kèzo:

2. Xramosar xarnes:

- 2 kintàle 28 milimètrură 32 dekalìtri.....
 - 63 kilogràme 60 minùtură 121 deçigràme.....
 - 7 hektolìtri 90 céntigràme 3 tòne.....

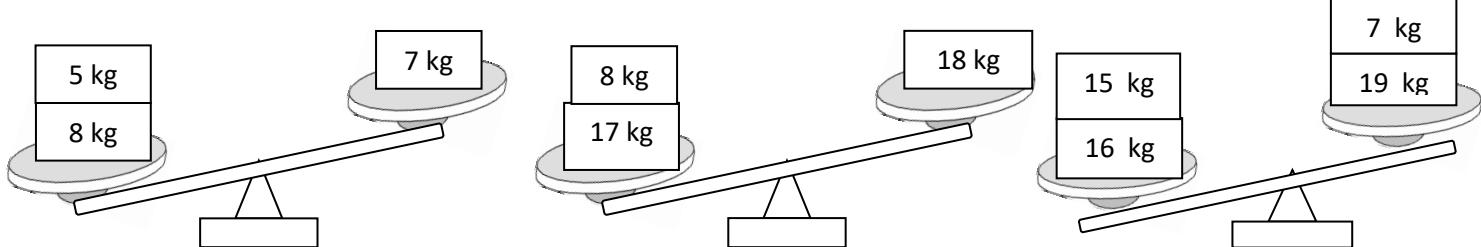
3. I màmi kindăs e zarzàvă andar i bar, palal so avel pes:

				 semenaopt.com
2 var maj but de sar e icală	20 kg	maj zalaga po jekhpaš de sar e morkoja	30 kg	kadă de sar e xire morkoja

Arakh i totàlo kilogràmură e kidine zàrzavenqo/ legumenqo!

4. Kozom kilogràme trebul thodine po tàlero andar i vortutno te aven ekilibrimée i tol? Alosar o la ho anglidinipen.

5. Jekh firma ristärel o bičhelipen e mačhesqe te xan duj delfinură thaj jekh deräqo šagar. Arakh i kantitèta bičhaldi thaj pher jekh miazutno tabèlo:

	Kantitèta		
	And-jekh děs	And-jekh kurko	And-jekh chon
			
			
Totalo			

10 kg /

děs8 kg / děs

6. And-jekh moxton sine 20 kilogràmură biskvuìtură, vaś and-i aver moxton sine 16 kilogràmură. Kozom kilogràmură biskvuìtură trebul te thas andar o jekhto moxton and-o dujto, kaj te ovel and-e svako moxton barbarutne kantiteta?

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale

2014-2020

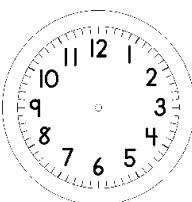
E siklăripnasqi unitèta: Unitète thaj instrumèntură vaš o mapipen

I lèkcia: Mapipnasqe unitète vaš o vaxt

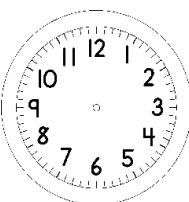
Specifikane kompetènce: 1.1; 1.2; 2.2; 2.4; 2.5; 4.1; 4.2; 5.2

Butăqi fiša

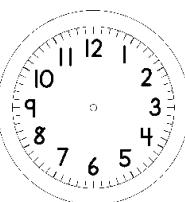
1. Thov e časurenqe suva (minùtură, oràro) te sikavel:

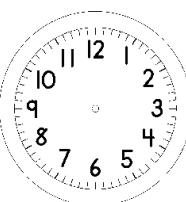
Zorárdo 9 časo
caso

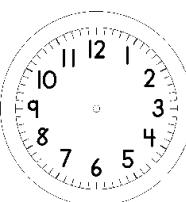
10 thaj paš
caso

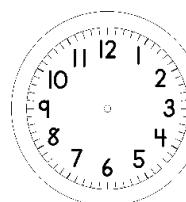
6 thaj 10
minùtură časo

Zorárdo 15
caso

21 thaj 30
minùtură časo

Zorárdo 24 časo

2. Kana and-jekh časo si minùtură, atùnci 5 časură kam aven len minùtură.

Jekhe minutos si les sekunde. And-e 7 minutură kam avela len sekunde.

3. Anaven e beršesqe čhona:

- ❖ o štarto e dešujekha
- ❖ oxfoto dujto
- ❖ jekhto palutno

4. Paruv thaj pher:

- 2 berša thaj 8 čhona
- 3 kurke thaj 4 dësa
- 2 časură thaj jekhpas

5. Pher:

- ❖ Jekhe beršes si les čhona.
- ❖ Jekhe čhona si lan dësa vaš vaš dësa.

- ◆ Jekhe kurkes si lan _____ dësa.
 - ◆ Jekh dës si lan _____ časură.
 - ◆ Jekh časo si les _____ minùtură.
 - ◆ Jekh minùto si les _____ sekunde.
 - ◆ Jekh paš časo si les _____.
 - ◆ Jekh firtari časo si les _____ minùtură.
 - ◆ E kurkesqe dësa si lan: _____, _____, _____, _____, _____, _____, _____.
 - ◆ Avdives si tetradi. Iž sasas _____, vaš rano kam avela _____.

6. Xramosar sode si o čàso palal i dini indikàcia:

- caso 6 i răt
- caso 11 rătenqi
- caso 3 palal mezmeri
- i ora 12 ratăθe

A vertical stack of five rounded rectangular outlines, each intended for handwritten text. The bottom-most outline is filled with a medium blue color and contains the black text "09:30".

7. Jekh autokàro zal andar i lokalitèta k-o 6 thaj 30 minùtură. Resel k-i destinàcia ko 9 thaj 15 minùtură. Kozom vaxt gelás o autokàro?

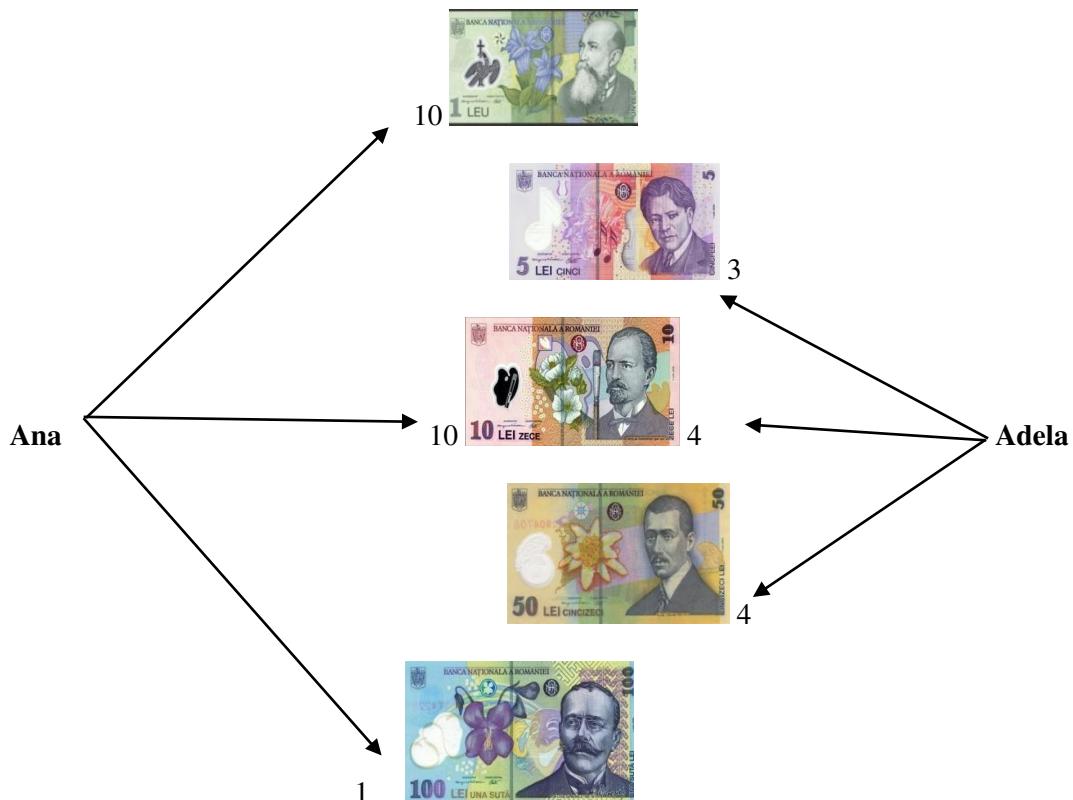
E siklăripnasqi unitèta: Unitète thaj instrumèntură vaś o mapipen

I lèkcia: Mapipnasqe unitète vaś e love

Specifikane kompetènse: 1.1; 1.2; 2.2; 2.4; 2.5; 4.1; 4.2; 5.2

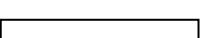
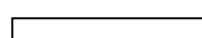
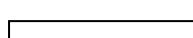
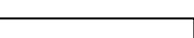
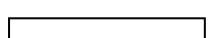
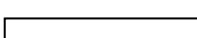
Butăqi fișă

1. I Ana thaj i Adela kerdas èkonomja te 3an and-i vakànca kadá:

Savi andar e duj čhaja kerdăs maj but ekonomia thaj kozom ?

2. O Valentin lias i sùma 500 lèvură. Tha te avelas les dine kadaja sùma and-e baknòte, kozom situàcie d-ásti avel pes? Arakh maj but solùcie.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Tha and-e Evuro?

3. I Miruna kerdăs po bianesqo dës. Te kerel po dës, sas lan thode rigate anθ-i moxtonorro i sùma 600 lèvură. Dikh te avelas laqe love sode trebul!

So kindăs?	Gin butenqe	O molipen jekhe butăqo
	20	5 lèvură
	10	po 3 lèvură maj but de sar lole
	100	2 lèvură
	1	200 lèvură

4. E avile love e Danesqe familia si 5500 lèvură po čhon. E pokinimata e čhonesqe Mai sine sikavde and-e dino tabèlo. Kozom lèvură pokinde po čhon? Šaj te kerel ekonomia?

MAI
3400 lèvură xamos
800 lèvură xurăvimapata
150 lèvură škola

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

E siklăripnasqi unitèta: Unitète thaj instrumèntură vaś o mapipen

I lèkcia: Rekapitulàcia

Specifikane kompetènce: 1.1; 1.2; 2.2; 2.4; 2.5; 4.1; 4.2; 5.2

Rekapitulàcia

1. Xramosar „X” paśal e trebutne mapipnasqo unitèta:

So	litro	berśa	mètro	kilogrāmo	lèvură
jekh kantitèta plòdură					
jekhe lilesqo molipen					
jekh kantitèta càjură					
e dajaqe berśivaxta					
o ućipen jekhe kheresqe					

2. Xramosar and-e vòrta e propozicienqe A (ćaćes) vaś F (bićaćes):

● O mètro si maj baro de sar o dekamètro.	
● O kilomètro si baebrar e kilolìtro.	
● O dekalìtrul si maj tikno de sar o hektolìtro.	
● O dekagrāmo si o multiplio e gramesqe.	
● Jekh berś si les po 12 čhona	
● 20 000 purane lèvură = 2 neve lèvură	

3. Pher i uklăni e submultiplurenqe thaj e metrosqe multiplură:

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

4. Alosar o mapipenqo la  o instrum  ento po svako dini unit  ta:

Mètro

Litro

Molipen

Vaxt

5. O akvàrio kindo mandar si les jekh šajnipen 9 l panăqo. O akvàrio kaj dikhlōm les ko 3angkimasqo Muzèvo si les jekh šajnipen 7 var maj baro.

So šajnipen si les e akvàriosqo katar o muzèvo?

6. Kindöm andar bazari 32 kg fruktură. Sode kilogrämură frukte aresen and-e svako andar e 4 sevlă? Citrisar po 8 fruktură anda svako sevli.

7. Rangär e časurenqe suva respektisarindoj e sikavimata.

càso 17

sa kodova časo,
texarinăte

jekh càso maj

nabades

jekh càso maj butpalal

8. Alosar e trebutne angledinimata:

- Kana avdřves si Tetradř, 31 Maj 2023, o palutno Tetradř kam ovela and-o gin:
a) 7 iunio 2023 b) 8 iunio 2023 c) 9 iunio 2023
 - E milaesqe čhona sine:
a) maj, iunio, iulio b) iunio, iulio, augusto c) iulio, augusto, septembra

9. E pàpus si les and-o bèci 5 turtuma po 9 litri mol qo thaj 2 turtuma po 100 litri mol qo. Kozom litri mol qo si les e paposqo?

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

E siklăripnasqi unitèta: Unitète thaj instrumèntură vaś o mapipen

I lèkcia: Evaluàcia

Specifikane kompetènce: 1.1; 1.2; 2.2; 2.4; 2.5; 4.1; 4.2; 5.2

Evaluàcia

1. Pher e enùncură:

- E principàlo unitèta te mapipes e lùnzime si tthaj xramosarel pes
- I sekùnda, o minùto thaj o cào sine mapipenqe unitèta po
- E vaxtenqe unitèta kana si maj bare o dës sine:..... , vi
- Submultiplură e metrosqo sine: , ,
- E principàlo unitèta te mapipes o šajnipen e berenqe si thaj xramosarel pes..... .
- Multiplă e litrosqo sine: , vi
- Xramosar e submultiplă e kilogramosqe and-e bareder òordină , , , vi..... .
- E principàlo unitèta te mapipes e korposqe si o kilogràmo.

2. Pher e barebarimata:

$$1 \text{ l} = \underline{\hspace{1cm}} \text{ cl}$$

$$1 \text{ dal} = \underline{\hspace{1cm}} 1$$

$$1 \text{ hl} = 10 \underline{\hspace{1cm}}$$

$$100 \text{ ml} = 10 \underline{\hspace{1cm}}$$

$$100 \text{ cl} = \underline{\hspace{1cm}} 1$$

$$1 \text{ kl} = \underline{\hspace{1cm}} 1$$

3. Ginav:

$$64 \text{ m} + 36 \text{ m} = \underline{\hspace{1cm}} \text{ m} = \underline{\hspace{1cm}} \text{ hm}$$

$$180 \text{ sec} - 120 \text{ sec} = \underline{\hspace{1cm}} \text{ sec} = \underline{\hspace{1cm}} \text{ min}$$

$$285 \text{ l} - 197 \text{ l} = \underline{\hspace{1cm}} \text{l}$$

$$7 \text{ zile} \times 4 = \underline{\hspace{1cm}} \text{ zile} = \underline{\hspace{1cm}} \text{ kurke}$$

$$45 \text{ kl} : 5 = \underline{\hspace{1cm}} \text{ kl}$$

$$360 \text{ lèvură} : 4 = \underline{\hspace{1cm}} \text{ lei}$$

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale

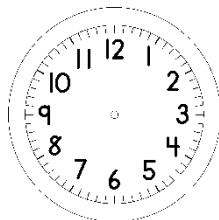
2014-2020

4. Kana rano avela Marcine, so gës kam sas iż?

5. O Mircea kerel pesqe kheresqe bută 2 čàsură thaj 15 minùtură. Ko so čàso astardăs, kana agorisarel e lèkcie ko 18 thaj 50 minùtură. Ginav, palem sikav o čàso po pašo kadràno.

.....

6. E Viorelos si les 15 lèvură. Vov kinel 4 lilorre thaj jekh angarno. Kozom lèvură ačhol lesqe kana jekh angarno molel pes 3 lèvură thej jekh lilorro molel pes po 2 lèvură ? Lačher i problèma sar jekh butř.

.....

Anglodinipen:

7. Kide e mapipnasqo unitèta e trebutni baripen:

● minùto	e korposqe sìnia
● lìtro	e butenqe lùnzime
● lèvo	e vaxtenqe peravimata
● mètro	e berenqe šajnipen
● kilogràmo	o molipen e butenqe

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

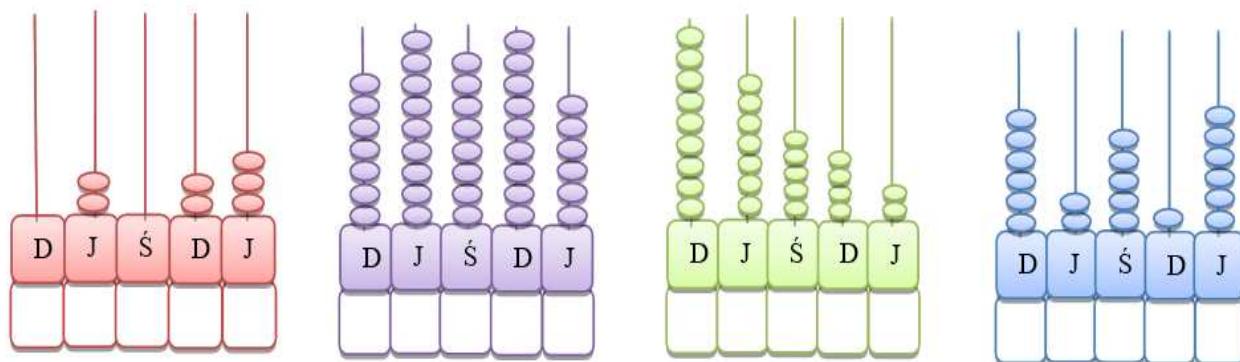
E siklăripnasqi unitèta: Palutni rekapitulàcia

I lèkcia: E naturàlo gina: drabaripen, xramosaripen, keripen, komparàcia, ordonisaripen, opreteläripen/ aproksimàcia

Specifikane kompetènse: 2.1.; 2.2.; 2.3.

Butăqi fiša

1. Drabar thaj xramosar e gina reprezentisarde palal cítre.

2. Xramosar:

a. grafèmença e gina:

- 5842 -
- 12674 -
- 9357 -
- 6285 -

b. ginенца e gina:

- jekh mja enă šela enă var deś thaj trin -
- šov mja šov šela šov -
- duj mja štar var deś thaj panž -
- trin mja efta -

3. Ker komparàcia e ginенqe thaj xramosarindojo trebutno sémno >, =, < .

6540 6040

5543 5543

1007 1070

883 1000

9999 999

3254 3268

UNIUNEA EUROPEANĂ

4. Xramosar savorre naturalone gina kerde andar mja, šela, deša thaj unitèta, kaj d-ašti te kerem pen labärindoj jekh var svako andar e cífre maj tele. Ordonisar len bareder.

8 7 0 2

5. Pher o avutno tabèlo:

	3254	4485	1709	999	889	631
anglo gin	3255					
avutno gin	3253					

6. Rotarisar, palal o misal e dine gina:

Dino gin	O gin trujardo ko:		
	deša	šela	mja
3743	3740	3800	4000
8888			
1245			
3550			
6892			

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

E siklăripnasqi unitèta: Palutni rekapitulàcia

I lèkcia: Operàcie e naturalone ginенça

Specifikane kompetènse: 2.1.; 2.4.; 2.5.

Butăqi fiša

1. Ker:

- $332 + 117 =$
- $157 + 806 =$
- $695 - 259 =$
- $877 - 628 =$
- $327 + 258 + 415 =$
- $685 - 147 - 478 =$
- $174 + 278 + 373 =$
- $541 - 209 + 345 =$

2. Arakh e gina 125- ça maj bare sar: 3 485, 6 637, 4 831, 9 333, palem ker i pròba.

3. Ginav:

$8 \times$	$41 \times$	$121 \times$	$1213 \times$	$2327 \times$	$3322 \times$
9	6	8	3	4	6

4. Ginav, respektisarindoj e operaciènqi keripenasqi òrdina.

- ❖ $25 + 35 : 5 - 22 =$
- ❖ $569 - 7 \times 7 - 12 \times 3 - 243 =$
- ❖ $(81 + 18 : 2) : 10 \times 421 =$

UNIUNEA EUROPEANĂ

❖ $7842 - (13 + 41) : 9 - 7032 =$

5. Thon e trebutne parantèze te del tut e dine rezultatură.

$7 \times 4 + 4 = 56$

$3 + 7 : 2 + 3 = 2$

$8 - 2 : 2 = 3$

6. Ker jekh problèma palal i buti!

(40 x 8 + 29 x 6) – 327 =

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

E siklăripnasqi unitèta: Palutni rekapitulàcia

I lèkcia: Problème save rezolvissen pen stare operaciéna

Specifikane kompetènse: 5.1.; 5.3.

Butăqi fiša

1. K-i jekh manresqo keripen bikinde pen and-jekh dës 248 manre. O dujto dës bikinde pen po 78 maj zalaga manre thaj o trinto dës duj var maj but de sar o dujto dës .

Arakhen sode manre bikinde pen savorre?

2. Tamàra vi Samìra kamen te thon e kamle lila po ràftură. I Tamàra si lan 36 lila, thaj laqi phen po 12 maj zalaga lila. 3anindoj ke po jekh ràfto d-ašti te thon 6 lila, arakh kozom ràftură pheren kodola duj phenä.

Rezolvissar i problèma and-e duj metòde.

UNIUNEA EUROPEANĂ

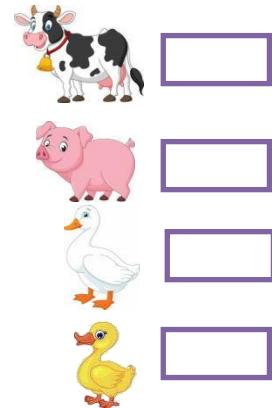
Instrumente Structurale

2014-2020

3. K-i jekh fèrma sine po 48 maj zalaga papină sar raćnă thaj štar var maj zalaga sar guruvnă thaj bale po 38 maj zalaga de sar guruvnă.

Sode ȝivutre sine k-i fèrma, ȝanindoj ke o gin e balenqe si e amboldino ginesqo 624?

Xramosar o rezolvisaripen sar jekh korkoro zumavipen:

4. Andar jekh bajràmo kinde pen 7 baksură po 6 moxtona phabajenqo xum/sùko, 5 baksură po 8 moxtona kaisenqi xum/sùko thaj ambrolenqo xum/sùko jekhpaś moxtona kaisenqi xum/sùko.

Arakhen kozom moxtona kinde pen savorre!

Xramosar o rezolvisaripen sar jekh korkoro zumavipen:

5. Ker jekh problèma kaj te anderel e palutne phenimata: "po 7 var maj zalaga", "po 10 maj but", "po duj var maj but".

UNIUNEA EUROPEANĂ

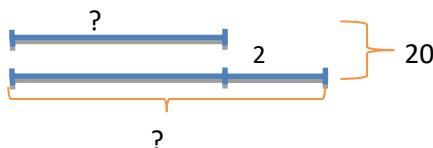
E siklăripnasqi unitèta: Palutni rekapitulàcia

I lèkcia: Problème save rezolvisaren e grafikane metodaça

Specifikane kompetènse: 5.1.; 5.3.

Butăqi fiša

1. Alosar o óaco rezolvisaripen, palal e reprezentisardi cítrisardi metòda.

a) $20 - 2 = 18$

$18 : 2 = 9$

$9 + 2 = 11$

b) $20 : 2 = 10$

$10 + 2 = 12$

$10 - 2 = 8$

2. I Ioàna vi Romìna si len khetanes 12 papùše. I Ioàna si lan po 4 papùše maj zalaga sar i Romìna.

Sode papùše si len po svako?

Reprezentisar gràfiko!

3. Arakh duj gina kaj si len i sùma 24 thaj jekh si po 6 maj baro sar kolaver.

Save si e gina?

Reprezentisar grafikanes!

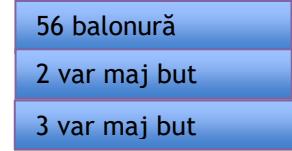
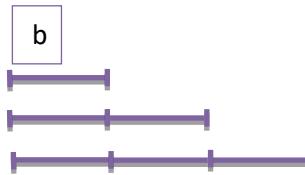
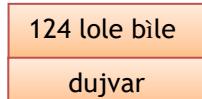
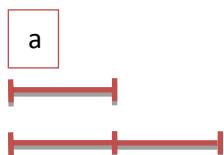

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

4. Ker problème palal e cítre thaj e informacie dine.

UNIUNEA EUROPEANĂ

E siklăripnasqi unitèta: Palutni rekapitulàcia

I lèkcia: Geometrikane problème

Specifikane kompetènce: 3.2.; 5.1.; 5.3

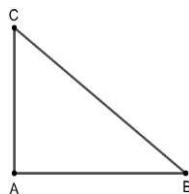
Butăqi fiša

1. Dikh i figùra andar i imàgina! Arakh o perimètro e triànglosqo, 3anindoj ke:

$$\mathbf{AB = 2 \text{ cm}}$$

$$\mathbf{AC = 4 \text{ cm}}$$

$$\mathbf{BC = 6 \text{ cm}}$$

2. O perimètro jekhe štarriglanesqo si 36 cm. Arakh kozom cm si len po svako rig!

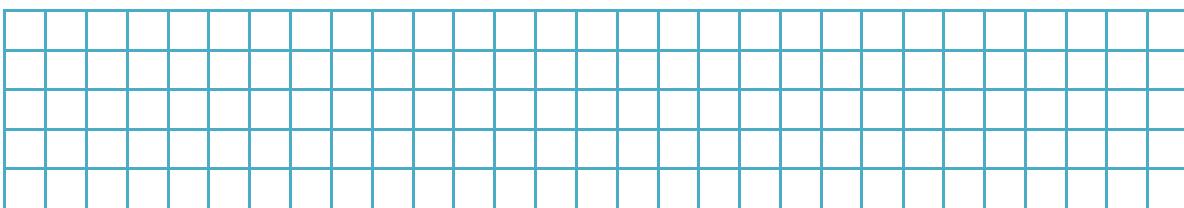
36 cm

3. Jekh štarriglano thaj jekh dreptùngio si len egàlo/ barabar perimètro. O dreptùngio si les i lunžipen 60 m thaj o buxlipen 52 m. So lunžipen si lan e štarriglaneaqa rig?

60 m

52 m

4. Arakh o perimètro jekhe thanesqo po jekh buxlipen 12 m thaj jekh lunžipen trin var maj bari de sar o buxlipen. Ker jekh cítro e thanesqo!

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

5. Cırde jekh vorta thaj beşlär opre laθe e pùntură A, B, C, D, and-e kadaja òrdine, kadja sar $AB = 3$ cm, $BC = 4$ cm, $CD = 2$ cm, $DE = 2$ cm

Utilizasar i rigla thaj nakh o lunžipen e palutne segmentură: AD, BD, AC, BE, AE.

A large grid of 10 columns and 10 rows of small squares, used for drawing or writing practice.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

E siklăripnasqi unitèta: Palutni rekapitulàcia

I lèkcia: Mapipnasqe unitète vaś e love

Specifikane kompetènce: 4.2.; 5.1.; 5.3.

Butăqi fişa

1. Xulav svako sùma, palal o dino modèle.

$$658 \text{ lèvură} = 2 \times 200 \text{ lèvură} + 2 \times 100 \text{ lèvură} + 5 \times 10 \text{ lèvură} + 8 \times 1 \text{ lèvo}$$

$$315 \text{ lèvură} = \dots \times 200 \text{ lèvură} + \dots \times 100 \text{ lèvură} + \dots \times 10 \text{ lèvură} + \dots \times 1 \text{ lèvo}$$

$$888 \text{ lèvură} = \dots \times 500 \text{ lèvură} + \dots \times 100 \text{ lèvură} + \dots \times 10 \text{ lèvură} + \dots \times 1 \text{ lèvo}$$

$$524 \text{ lèvură} = \dots \times 100 \text{ lèvură} + \dots \times 10 \text{ lèvură} + \dots \times 1 \text{ lèvo}$$

$$193 \text{ lèvură} = \dots \times 50 \text{ lèvură} + \dots \times 10 \text{ lèvură} + \dots \times 1 \text{ lèvo}$$

2. Ginav :

➤ $15 \text{ evuro} + 81 \text{ evuro} =$	➤ $12 \text{ evuro} \times 9 \text{ evuro} =$
➤ $124 \text{ evuro} + 131 \text{ evuro} =$	➤ $7984 \text{ evuro} - 564 \text{ evuro} =$
➤ $4524 \text{ evuro} - 1145 \text{ evuro} =$	➤ $64 \text{ evuro} : 8 \text{ evuro} =$

3. Arakh 5 čhanda/mòdură de pokinen i sùma 615 lèvură, labärinbdoj e love.

1.

2.

3.

4.

5.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

4. Arakh so sùma lovendar si len khetanes save 5 phrala vaš i ekskùrsia.

Petru		
Antonio		
Izabela		
Toma		
Fabiana		
Savorri sùma:		

5. Andar jekh magazino, i daj kindăs jekh raxami/gèaka kaj sas 327 lèvură, jekh gad kaj pokindăs lan trinto andar o molipen e rexamäqo thaj jekh 3ute kalca/xole 40-ça lèvură maj zalaga sar o gad. Kozom pokindăs i daj po savorre prodüsüră?

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

E siklăripnasqi unitèta: Palutni rekapitulàcia

I lèkcia: Rekapitulàcia k-o agor

Specifikane kompetènce: 5.1.; 5.3.

Butăqi fişa

1. Xramosar e gina and-o tabèlo: **56, 820, 1234, 20200, 6547, 12, palal o dino mòdelo (24630):**

S	D	J	S	D	J
-	2	4	6	3	0

2. Xramosar e gina:

- kaθar o 73867 ʒi k-o 73873 - _____
- maj tikne sar 54 294 thaj maj bare sar 54 285 - _____
- maj bare sar 29864 thaj maj tikne sar 29871: _____

3. Xramosar e eksprèsie andar jekh butī, palem ginaven!

- I sùma andar o trinvarno thaj o dujvarno e ginesqo 238;
- I sùma andar o prodùso e gineneqe 73 vi 8 thaj 54 vi 7;
- I diferènca andar o prodùso thaj i sùma e gineneqe 52 vi 25;
- I sùma andar o prodùso thaj o kïto e gineneqe 8 vi 72.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

4. And-jekh moxton sine 43 phabaja thaj 28 ambrola. Kozom frùktură sine and-e 25 moxtona?

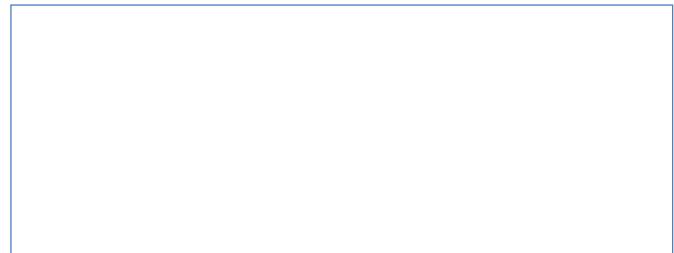
Ginav and-e duj échanda/mòdură thaj xramosar o rezolvisaripen e problemesqi andar jekh zumavipen.

5. Den pen trin triàngle barabare/égale riga, nakhavde I-ça, II-ça vi III-ça. 3anen pen e date xramosarde and-o tabèlo, phende and-e metrură. Pher o tabèlo.

	I	II	III
Rig	26		124
Perimètro		66	

6. K-o jekh matematikano konkùrso sine 78 siklòvne andar o trinto klàsa, štar var maj but siklòvne andar o IV klàsa thaj vi trin var maj zalaga siklòvne kaθar o dujto klàsa sar sas e siklòvne kaθar IV klàsa. Sode siklòvne sine savorre k-o konkùrso?

Reprezentisar gràfiko!

7. Andar jekh bar kidine pen 78 trandafirură thaj o dujto dës po 22 maj but. Kozom trandafirurosqe luludänqo vast/ bukèto andarel 5 trandafirură?

Sode liel pes palal e luludänqo vast/ bukèto, 3anindoj ke jekh luludänqo vast/ bukèto pokinel pes 45 lèvură?

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Titlul proiectului: „Competență și eficiență în predarea limbii române copiilor și elevilor aparținând minorităților naționale din România”

Beneficiarul proiectului: Ministerul Educației

Elaboratori: Tonț Florina Daniela, Radu Elena, Chircu-Cristil Daniela Ștefania

Validatori: Boros Hajnalka, Dragomér Katalin

Data publicării:

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.